

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

**Rezervy v německém účetním systému v porovnání s českými předpisy a
IAS/IFRS**

**Provisions in the German accounting system on comparison with Czech
regulation and IAS/IFRS**

Bc. Kateřina Šugarová

Plzeň 2017

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Kateřina ŠUGAROVÁ**
Osobní číslo: **K16N0025K**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika a management**
Název tématu: **Rezervy v německém účetním systému v porovnání s českou legislativou a IAS/IFRS**
Zadávající katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Zvolte cíl a metodologický postup.
2. Definujte pojem rezerv dle ČR, SRN a dle mezinárodního účetního standardu č. 37.
3. Proveďte srovnání jednotlivých legislativních úprav rezerv a stanovte nejpodstatnější rozdíly.
4. Charakterizujte podnikatelský subjekt. Stanovte výši rezerv dle německého účetního systému a komparujte s českým a mezinárodním účetnictvím.
5. Shrňte problematiku tvorby rezerv a vypracujte závěr.

Rozsah grafických prací: **neuveden**
Rozsah kvalifikační práce: **60 - 80 stran**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

- **BINGER, Marc.** *Der Ansatz von Rückstellungen nach HGB und IFRS im Vergleich.* Wiesbaden: Gabler, 2009. 978-3-8349-1763-8
- **DVOŘÁKOVÁ, Dana.** *Finanční účetnictví a finančnictví podle mezinárodních účetních standardů.* Brno: Albatros Media, 2014. 978-80-265-0149-7
- **TRYTKO, David.** *Český pohled na implementaci IFRS do německých účetních předpisů.* *Český účetní a finanční časopis.* 2014, č.4, str. 120-132
- *International Accounting Standards Board, International Financial Reporting Standards (IFRS).* Londýn: 2016

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jana Hinke, Ph.D.**
Katedra financí a účetnictví

Datum zadání diplomové práce: **21. října 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **24. dubna 2017**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Ing. Michaela Krechovská, Ph.D.
vedoucí katedry

V Plzni dne 21. října 2016

Čestné prohlášení

Tímto prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „*Rezervy v německém účetním systému v porovnání s českými předpisy a IAS/IFRS*“ vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí práce paní Ing. Jany Hinke, Ph.D. a za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne 20.04.2017

.....
Bc. Kateřina Šugarová

Obsah

Úvod	7
1. Cíl práce.....	9
2. Metodologický postup řešení	9
3. Charakteristika rezerv dle českého účetního systému	11
3.1. Účetní rezervy	12
3.1.1. Rezervy na důchody a podobné závazky	12
3.1.2. Rezerva na daň z příjmu	12
3.1.3. Ostatní účetní rezervy	13
3.2. Daňové rezervy	14
3.2.1. Rezervy na opravu hmotného majetku	14
3.2.2. Rezervy na pěstební činnost.....	16
3.2.3. Ostatní daňové rezervy	16
3.3. Oceňování rezerv dle českého účetního systému.....	17
3.4. Tvorba, čerpání a účtování rezerv dle českého účetního systému	18
4. Analýza rezerv dle německého právního systému	21
4.1. Rezervy dle § 249 HGB	21
4.1.1. Rezervy na dodavatelské závazky	22
4.1.2. Rezervy na ztráty z dosud probíhajících obchodů	22
4.1.3. Rezervy na poskytované záruky a garance	23
4.1.4. Rezervy na očekávané náklady	23
4.2. Rezervy dle § 266 HGB	24
4.2.1. Rezervy na daně.....	24
4.2.2. Ostatní rezervy.....	25
4.3. Rezervy dle zákona o dani z příjmu.....	26
4.3.1. Rezervy na ztráty z porušení vlastnického práva.....	26
4.3.2. Rezervy na penze.....	26
4.4. Tvorba a účtování rezerv dle německého účetního systému.....	27

4.5.	Oceňování a odúročení rezerv dle německého účetního systému.....	29
5.	Charakteristika rezerv dle IAS/IFRS	31
5.1.	Definice rezerv dle IAS/IFRS	31
5.2.	Rezervy na restrukturalizace	34
5.3.	Stanovení výše rezerv	35
5.4.	Zveřejňování dle IAS 37	35
6.	Srovnání úpravy rezerv dle jednotlivých systémů.....	37
6.1.	Srovnání rezerv dle IAS 12, IAS 19.....	40
6.2.	Srovnání úpravy rezerv na restrukturalizaci	41
6.3.	Srovnání úpravy rezerv na rizika	42
6.4.	Srovnání úpravy rezerv souvisejících s vypořádáním budoucích nákladů	45
6.5.	Srovnání úpravy ostatních rezerv	47
6.6.	Shrnutí rozdílů v úpravě rezerv	48
7.	Deskripce řešení rezerv u vybrané společnosti	51
7.1.	Charakteristika společnosti GmbH	51
7.2.	Analýza využití rezerv	55
7.2.1.	<i>Analýza rezerv v podniku GmbH .....</i>	<i>55</i>
7.2.2.	<i>Analýza rezerv dle českého účetního systému.....</i>	<i>58</i>
7.2.3.	<i>Analýza rezerv dle IAS/IFRS.....</i>	<i>61</i>
7.3.	Komparace řešení rezerv	63
7.3.1.	<i>Dopad výše rezerv na výsledek hospodaření .....</i>	<i>63</i>
7.3.2.	<i>Dopad výše rezerv na ukazatele rentability.....</i>	<i>65</i>
8.	Závěr	70
	Seznam tabulek	72
	Seznam obrázků	73
	Seznam grafů.....	73
	Seznam použitých zkratk	74

Seznam použité literatury	75
Abstrakt	87
Abstract.....	88

Úvod

Podnikatelská činnost je spjata s určitou mírou nejistoty. Rizika a hrozby jsou pro společnosti skryty na všech frontách podnikatelské činnosti. Přírozeně je tomu tak v době silné konkurence a nasycenosti trhu. Podniky se tak musejí vypořádat s celou řadou problémů, které jsou zapříčiněny fluktuací prodeje, změnami měnových kurzů, hrozícími soudními spory, komplikovanou administrativou a podobně. V rámci konkurenčního boje je možné daná rizika minimalizovat celou řadou způsobů, které jsou zpravidla v rukou vyššího managementu.

V rámci hrozeb v podniku obvykle dochází k úbytku peněžních prostředků. Nečekaný odtok finančních prostředků tak může být předzvěstí problémů s likviditou. Podnik tedy nedisponuje potřebným množstvím peněžních prostředků či aktiv, která mohou být přeměna na peněžní prostředky, tak aby došlo k uhrazení veškerých pohledávek. V krajním případě tak může dojít ke ztrátě solventnosti či ohrožení finančního zdraví.

Veškerá rizika a hrozby relevantní pro daný podnik je potřebné zahrnout do účetnictví, a tím pádem i do účetních výkazů. Tento fakt vychází z respektování účetní zásady opatrnosti. Tato zásada účetním jednotkám zakazuje nadhodnocovat výši aktiv a podhodnocovat výši dluhů. Jinak řečeno, jde o zahrnutí veškerých možných rizik do účetních výkazů.

Vykazování rezerv je, mimo zásadu opatrnosti, spjata s aktuální bází (aktuální princip), podle něhož musí být rozlišováno mezi dobou, kdy události nastaly a časem, kdy došlo k peněžnímu výdeji.

V účetnictví je tak v rámci respektování zásady opatrnosti a aktuální báze povinné na případná rizika tvořit rezervy. Dochází k zadržení části zisku, který je následně základem pro danou rezervu. Naopak v případě, kdy nedochází k využití rezerv, dojde k jejímu rozpuštění, které má opět vliv na výsledek hospodaření, tentokrát pozitivní. Dochází tedy k navýšení zisku o položku rezervy.

Jednotlivé účetní systémy definují položky rezerv rozdílně. Odlišnosti jsou patrné v rámci jednotlivých druhů rezerv, daňové uznatelnosti, výše či povinností zveřejňovat informace o právě vykazovaných rezervách.

Smysl rezerv je však stejný, tedy zachytit možná rizika plynoucí podniku v účetnictví. Mimo to mají rezervy i funkci informační, a to zejména informovat o riziku akcionáře či vlastníky. Je nezbytné, aby veškeré zainteresované osoby měli přístup k relevantním informacím, které mohou obsahovat i negativní zprávy o možných rizicích pro společnost. Tento cíl je především kladen na účetní výkazy vytvářených dle mezinárodních účetních standardů.

Rezervy jsou v každém případě promyšleným instrumentem. V žádném účetním systému nemohou být rezervy tvořeny k položkám, aniž by nebyly v souladu se základními zásadami a principy, o které se dané účetní výkaznictví opírá. Ať už se jedná o českou či německou úpravu nebo o regulaci, která je dána mezinárodními účetními standardy.

Mezi významné složky zájmů podniku, poradenských či auditorských společností patří mimo jiné i odlišnosti v rezervách v rámci harmonizace účetnictví. V první řadě se jedná o vymezení, zda jde o rezervní položku, za další je o náležitosti rezerv, jak probíhá tvorba rezervy, následné čerpání či rozpuštění.

1. Cíl práce

Provést deskripci legislativní úpravy rezerv dle českého a německého účetního systému a dle mezinárodních účetních standardů IAS/IFRS. Provést komparaci legislativní úpravy, tvorby a výše rezerv dle jednotlivých účetních předpisů. Identifikovat výrazné rozdíly mezi danými systémy a kvantifikovat vliv odlišností na finanční situaci a výkonnost podniků.

2. Metodologický postup řešení

Diplomová práce je rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou a praktickou. Celé téma bude výhradně pojato z pohledu podnikatelských subjektů. Při zpracování teoretické části diplomové práce bylo využito klasických metod používaných při odborném publikování jako je deskripce, analýza, syntéza a komparace.

Nejprve byla vypracována část teoretická, které předcházelo nastudování české a zahraniční literatury, odborných časopisů a dalších relevantních internetových zdrojů.

Teoretická část se zabývá definicemi rezerv, jejich tvorbou, stanovením výše, účtováním a jejich oceňováním dle českých a německých účetních a daňových předpisů a dle mezinárodního standardu IAS 37. K vypracování byly použity veškeré relevantní literární a internetové zdroje. Dále byly aplikovány předpisy a zákony související s problematikou rezerv jako je zákon o účetnictví, zákon o rezervách pro zjištění základu daně, německý obchodní zákoník a německý zákon o dani z příjmu. Krom toho jsou zmíněny v rámci teoretické části mezinárodní standardy IAS 12 a IAS 19, kterým však bude pozornost věnována pouze okrajově, a to v rámci srovnání úpravy rezerv na důchody a podobné požitky a rezerv na daně.

Pro lepší pochopení problematiky bude využito několik příkladů, které se mohou objevit v praxi. Celá kapitola bude zakončena celkovou komparací všech třech účetních systémů. V popředí budou jednotlivé druhy rezerv a možnosti jejich tvorby dle daných předpisů. Srovnání bude zdůrazněno komparační tabulkou zahrnující jednotlivé rezervy dle typu.

Další částí diplomové práce je část praktická, ve které se vycházelo z již získaných poznatků v rámci části teoretické. Vybrán byl existující podnikatelský subjekt, jehož název byl však zastřen na přání managementu. Tento subjekt podniká na území Spolkové republiky Německo. Dojde tedy k rozebrání výše rezerv dle německého účetního systému. Následně budou tyto rezervy překlopeny do českého účetního systému a do mezinárodního výkaznictví. Po vyčíslení výše rezervních položek dle jednotlivých systémů bude provedena jejich komparace.

Dojde tedy k demonstraci účinků tvorby rezerv, jejich čerpání a následného rozpuštění. Pro ilustraci efektů rezerv byly vytvořeny účetní výkazy dle platných předpisů a podle jednotlivých účetních systémů, kde byla pozornost zaměřena především na vývoj výsledku hospodaření. Dále byla provedena finanční analýza účetních výkazů. Veškeré hodnoty jsou v českých korunách.

3. Charakteristika rezerv dle českého účetního systému

Pojem rezerv se objevuje v zákoně o účetnictví, v provádějících vyhláškách k zákonu o účetnictví a v českém účetním standardu č. 4. Dále je pojem rezerv definován v zákonu o rezervách pro zjištění základu daně.

Samotný pojem rezerva není v české předpisech explicitně vysvětlen. V zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví je definována pouze její povaha a účel. Dle § 26 zákona o účetnictví slouží rezervy ke krytí závazků, jejich povaha je jasně definována a je vysoce pravděpodobné, že nastanou. Neznámá je však výše těchto závazků a okamžik jejich vzniku. Odhad výše rezerv musí představovat nejlepší možný odhad k rozhodnému dni.

O rezervách je možné konstatovat, že představují zvláštní druh dluhu, u kterého nelze přesně určit, kdy nastane a jak vysoký bude odtok peněžních prostředků. Hovořeno je o tzv. kvantifikovaném odhadu rizika, při kterém jsou brány v potaz veškeré relevantní faktory. (Prokúpková, a další, 2014)

Obdobně jako veškeré formy dluhu a úvěrů patří i rezervy do cizích zdrojů. Pro podnik to znamená, že s danou výší finančních zdrojů již dále nemůže počítat v rámci své provozní činnosti, neboť tyto prostředky slouží k pokrytí očekávaných budoucích rizik a výloh. Pomocí rezerv lze tak dosáhnout rovnoměrnějšího rozložení nákladů, popř. výdajů v čase. Lze tedy konstatovat, že rezervy přispívají k efektivnějšímu hospodaření podniku a k přesnějšímu srovnání výkonnosti podniku mezi jednotlivými obdobími. (Děrgel, 2014)

Rezervy jsou obecně tvořeny z důvodu respektování **zásady opatrnosti**. Souvisí se zajištěním dostatečného množství finančních prostředků na pokrytí případných nákladů, které mohou nepříznivě ovlivnit podnik a jeho hospodaření. (Vančurová, 2013)

Podle účinků rezerv na základ daně a tím i na výši daňové povinnosti jsou rezervy děleny na účetní a daňové, přičemž rezervy účetní jsou vymezeny především v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví a v souvisejících předpisech.

Regulaci zákonných daňových rezerv je možné nalézt v zákoně č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů (dále jen zákon o rezervách).

3.1. Účetní rezervy

Rezervy jsou dle § 16 vyhláška č. 500/2002 Sb., provádějící ustanovení č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví, dále vymezeny jako **rezervy na důchody a podobné závazky, rezervy na daň z příjmu a ostatní rezervy.**

Tvorba účetních rezerv neovlivňuje daňový základ subjektu a je tak plně v kompetenci účetní jednotky. Jedná se tedy o daňově neuznatelné položky, které při stanovení základu daně přičítáme, tak aby mohla být zprostředkován výše daně. Účelem účetních rezerv je splnění požadavku kladeného na účetnictví, a to promítnout veškerá možná rizika právě do účetních výkazů. (Bulla, 2008)

3.1.1. Rezervy na důchody a podobné závazky

Rezervy na důchody jsou tvořeny na základě závazku zaměstnavatele vůči svým zaměstnancům k platbě důchodů či podobných požitků. V ČR zatím není daná povinnost uložená zákonem. Na základě smluv se zaměstnanci je tak možné vytvářet rezervy na placené volno nad rámec zákona viz § 213 zákoníku práce či odměny při odchodu na penzi. (AZ data, 2009)

V žádném případě se však nejedná o vytváření plošných rezerv ve výši mzdových nákladů na nevybrané dny dovolené. Rezerva je v tomto případě tvořena pouze, když je prokázána její oprávněnost. Dochází tak například ke sledování vývoje zbývajících dnů dovolené, rizika růstu mzdových nákladů vyplývající mimo jiné i přijutím nových zaměstnanců na záskok, popřípadě ušlý zisk společnosti z důvodu čerpání dovolené. Rezerva je tedy tvořena, pokud jsou zmíněná rizika vyhodnocena jako závažná. Dále je možné tvořit rezervy k zákonnému pojištění ke mzdám, které jsou poté vypláceny formou odměn za minulé období. (Pilařová, 2011)

3.1.2. Rezerva na daň z příjmu

Dle § 16 vyhlášky k zákonu o účetnictví se rezerva na daň z příjmu vykazuje v okamžiku, kdy může být daň spolehlivě vyčíslena až po sestavení účetní závěrky. Dojde tedy k vykázání rezervy na daň z příjmu ve výši stanovené dle odhadu výše předpokládané daňové povinnosti upravené o již uhrazené zálohy na daň z příjmu.

V případě, že jsou uhrazené zálohy vyšší než případně daňová povinnost, rezerva se již dále nevykazuje.

Pokud je možné velikost daňové povinnosti před uzavřením účetních knih spolehlivě zjistit, je daň zaúčtována a rezerva se netvoří. Formálně je tedy rezerva na daň z příjmu spíše dohadnou položkou nikoliv rezervou. (Pilařová, 2011)

3.1.3. Ostatní účetní rezervy

Mezi ostatní účetní rezervy patří především rezervy na restrukturalizaci, které jsou neodvratně spjaty s realizací programu restrukturalizace. Dále jsou do skupiny ostatních rezerv řazeny rezervy na garanční opravy či poskytované záruky.

3.1.3.1. Rezervy na restrukturalizaci

Jsou tvořeny na základě programu restrukturalizace, který je schvalován příslušným orgánem, popř. společníky. Pojem restrukturalizace zahrnuje výraznou přeměnu činnosti podniku, způsob provádění či přesunutí podnikání, utlum nebo ukončení podnikatelských aktivit. Čerpání a tvorba rezerv musí být přímo spojeno s programem restrukturalizace dle 3. 3. ČSÚ 004.

Rezervy lze tvořit pouze na výši nákladů bezprostředně související s restrukturalizací. Do těchto nákladů se však neřadí náklady na přeškolení zaměstnanců nebo náklady na marketing dle 3.3. ČSÚ 004.

3.1.3.2. Rezervy na rizika a ztráty

V praxi se jedná především o rezervy na různé garanční opravy či poskytované záruky. Subjekt může tyto rezervy tvořit, pouze v případě, kdy jsou výdaje nezbytně nutné k trvalému udržení podnikatelských aktivit. Při stanovení výše rezervy se podnik orientuje dle spolehlivosti a užitečnosti výrobku či doby, po kterou je produkt vyráběn. Výpočet vychází z objemů prodeje a z délky záruční doby, která je zpravidla rovna počtu účetních období, kdy je příslušná rezerva tvořena. (Cardová, 2011)

Dalšími rezervy tvořenými účetními jednotkami mohou být rezervy na sankce od správce daně, rezervy na smluvní sankce, popřípadě rezervy na náhrady škod ze soudních sporů. V případě sankcí od správce daně se jedná o zpožděnou úhradu daní nebo o pozdní dodání daňových přiznání. Na rozdíl od sankcí od správce daně jsou smluvní sankce dány na základně vztahů s obchodními partnery. Jde tedy o placení

úroků z prodlení či smluvních pokut dle občanského zákoníku. Tvorba rezervy na náhradu škody z prohraných soudních sporů je dána v případě, že subjektu hrozí riziko úbytku finančních zdrojů vzhledem k povinnosti uhrazení náhrady škody a soudních výloh. (Pilařová, 2011)

3.2. Daňové rezervy

Vymezení daňových rezerv je dáno zákonem o rezervách. Pod pojmem daňová rezervy se tedy rozumí rezervy zákonné, které jsou chápány jako výdaj, popř. náklad vynaložený pro dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Zákon pojednává o rezervách na opravy hmotného majetku, rezervy na pěstební činnost, na odbahnění rybníka, vypořádání důlních škod a na rekultivaci těžebních pozemků. V případě, že subjekt splní podmínky vymezené v zákoně jsou výše vyjmenované rezervy daňově uznatelné. (Vančurová, 2013)

3.2.1. Rezervy na opravu hmotného majetku

Rezervy na opravy hmotného majetku jsou tvořeny v rámci potřeby na obnovu hmotného majetku. *„Rezervu na opravy hmotného majetku, která je výdajem (nákladem) na dosažení, zajištění a udržení příjmů, jehož doba odpisování stanovená Zákonem o daních z příjmů je pět a více let, mohou vytvářet poplatníci daně z příjmů, ...“* dle § 7 zákona o rezervách.

Tvorba rezervy na opravy hmotného majetku je dále podmíněna vlastnickým právem. Rezerva může být však tvořena i na opravy hmotného majetku, který je pronajatý podnikatelským subjektem na základě smlouvy o nájmu podniku. (Pilařová, 2011)

Rezervy nelze tvořit v rámci každoročních oprav, plánovaných modernizací a rekonstrukcí dle § 7 odst. 3. zákona o rezervách. Nevytváří se ani v případě, pokud se předpokládá likvidace hmotného majetku či pokud jde o opravy, které jsou nezbytné v důsledku zapříčiněné škody či jiné nepředvídatelné události. (Deloitte, 2016)

Dále nemohou být rezervy tvořeny v rámci technického zhodnocení hmotného majetku. Je tedy v kompetenci jednotky posoudit, zda jde o případ opravy, které může dle zákona o rezervách předcházet tvorba rezerv na opravu hmotného majetku. (Děrgel, 2011)

Pojem oprav je vymezen dle § 47 odst. 2 vyhlášky 500/2002 k zákonu o účetnictví jako úsilí vynaložené k odstranění opotřebení či uvedení majetku do původního

nepoškozeného stavu nebo do provozního stavu. Oprava je doprovázena použitím původních materiálů, součástí, dílů, komponent a nejrůznějších technologií. Podmínkou je, že nesmí dojít k již zmiňovanému technickému zhodnocení hmotného majetku. (Bedrunková, 2015)

Dle § 9 zákona o rezervách je regulována maximální doba tvorby rezerv na opravy hmotného majetku, která je stanovena dle jednotlivých odpisových skupin. Podle následující tabulky mohou být rezervy tvořeny pro odpisové skupiny dvě až šest na období mezi třemi až deseti zdaňovacími obdobími.

Tabulka 1: Maximální doba na tvorbu rezerv na opravu DHM

Odpisová skupina	Maximální doba tvorby rezervy
II.	3.zdaňovací období
III.	6.zdaňovací období
IV.	8.zdaňovací období
V. a VI.	10.zdaňovací období

Zdroj: § 9 zákon o rezervách

Rezervy na opravu hmotného majetku dále nelze vytvářet k majetku, který je odepisován méně než 5 let, což odpovídá odpisové skupině číslo dvě. Minimální doba tvorby rezervy je totiž stanovena v délce jednoho zdaňovacích období. Pokud dojde během období tvorby rezervy na opravu ke změně předpokládané výše opravy, musí být tato změna promítnuta i do její výše rezervy. Nedochozí však k úpravě již zaúčtovaných rezerv v minulém období, nýbrž dojde k přizpůsobení výše rezerv v období současném a budoucím, které odpovídá plánovanému nárůstu nákladů spojených s opravou hmotného majetku. (Děrgel, 2014)

Další povinností subjektu v rámci tvorby rezervy na opravu hmotného majetku je deponování plné výše vytvořené rezervy na samostatný bankovní účet otevřený za daným účelem, a to nejpozději do termínu podání daňového přiznání. Tímto chce finanční správa zabránit spekulativní tvorbě rezerv. Pokud poplatník nesloží celou částku podle stanovené výše rezerv na bankovní účet je povinen danou rezervu v plné výši rozpustit, a to v následujícím zdaňovacím období. Tato změna byla zavedena v roce 2009. (Děrgel, 2009)

3.2.2. Rezervy na pěstební činnost

Pod pojmem pěstební činnost se pro účely tvorby rezerv rozumí dle § 9 zákona o rezervách: obnova lesního porostu, ochrana lesa před škůdci či výsev osiva, dále také provádění výchovných opatření do 40 let věku lesa apod. Výše rezerv je stanovena účetní jednotkou dle rozpočtu nákladů na pěstební činnost.

Rezerva na pěstební činnost slouží pro podporu finančně náročné obnovy lesů. Je tedy určená především majitelům lesů, kteří mají příjem výhradně z lesního hospodářství dle § 7 zákona o daně z příjmu. Výše rezervy je stanovena podle objemu vytěžené dřevní hmoty v m³ a dle rozpočtu nákladů na pěstební činnosti, který je v kompetenci samotného poplatníka. V případě, že jsou pěstební činnosti náležitě započaty je poplatník povinen zahájit čerpání rezerv. V případě, že část rezervy nevyčerpá je povinen o danou částku zvýšit svůj základ daně. Zrušení rezervy probíhá, pokud nedojde k realizaci pěstební činnosti. (Kořínek, 2011)

3.2.3. Ostatní daňové rezervy

Ostatní rezervy daňově uznatelného charakteru se taktéž týkají životního prostředí a jeho ochrany. Dle § 10 zákona o rezervách je charakterizována **rezerva na odbahnění rybníka, na sanaci krajiny po důlní těžbě či nově rezerva na nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů.**

Rezerva na odbahnění rybníka je stanovena pro rekultivaci rybníka, a to zejména pro odstranění nánosů půdy a bahna z jeho dna. Maximální doba tvorby rezervy je stanovena po dobu deseti zdaňovacích období. Výše rezervy a podmínek použití jsou dány dle § 7 zákona o rezervách, tedy jako u rezerv na opravy hmotného majetku. (Kořínek, 2011)

V roce 2013 vstoupila v platnost novela zákona o rezervách pro zjištění základu daně, která umožňuje tvořit rezervy na nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů uvedených na trh do 1.ledna 2013. Tato novela je výsledkem potřeby sjednocení způsobu nakládání s příspěvky na financování nákladů na likvidaci elektroodpadu ze solárních panelů podle zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech. (Jehličková, 2015)

Dle § 10 zákona o rezervách může rezervy na nakládání s elektroodpadem tvořit provozovatel solární elektrárny, který je povinen zajistit odstranění elektroodpadu ze solárních panelů. Rezervy jsou vykazovány měsíčně, a to již od prvního měsíce, ve kterém byla účetní jednotka povinna uhradit příspěvek na zajištění financování zpracování, využití či odstranění elektroodpadu. Obdobně jako u rezerv účetních je nutno vést evidenci o rezervách na nakládání s elektroodpadem. V tomto případě jsou rezervy daňové a účetní ve shodné výši.

Výše rezervy na nakládání s elektroodpadem je dána částkou nákladů na financování odstranění elektroodpadu. Tato částka je stanovena odhadem provozovatele solární elektrárny podle počtu solárních panelů dle § 11 b zákona o rezervách.

3.3. Oceňování rezerv dle českého účetního systému

Způsob oceňování pro účetní rezervy není explicitně stanoven zákonem. Je v kompetenci účetní jednotky, která způsob oceňování jednotlivých druhů rezerv vymezí ve svých účetních stanovách. Většinou se stanovení výše rezerv provádí procentním vyjádřením nebo absolutní hodnotou, přičemž by měla účetní jednotka brát v potaz veškeré její zkušenosti s danou problematikou. (Vančurová, 2013)

V praxi jsou tak například rezervy na záruční opravy ve výši 3,5 % z tržeb za prodané výrobky. Naopak je výše rezerv na probíhající soudní spory dána advokátním odhadem. (Bulla, 2008)

Na rozdíl od rezerv účetních je v rámci zákonných rezerv definován způsob oceňování pro jednotlivé druhy rezerv, přičemž výše rezerv by měla odpovídat nejlepšímu možnému odhadu dle § 26 odst. 3 zákona o účetnictví.

K oceňování rezerv dochází k rozvahovému dni dané účetní jednotky. Mimo to i k vyhodnocení účelu rezervy a přezkoumání její výše. To vše probíhá v rámci inventarizace rezerv. (Fučík & partneři, 2015)

Dle přílohy č. 3 k opatřené čj. 281/97 417/2001 je stanovena podoba přílohy k účetní závěrce. Co se týče rezerv, je subjekt povinen zveřejnit údaje týkající se výše tvořených rezerv a případně jejich změny. Dále je nutné stručně popsat účelem, za kterým jsou rezervy tvořeny. (Liškařová, 2014) V rámci rezervy na daň z příjmu je nezbytné zveřejnit rozpis zaplacených záloh na daň a výši rezervy. (Müllerová, 2011)

3.4. Tvorba, čerpání a účtování rezerv dle českého účetního systému

Tvorba rezerv je dána dle § 57 a § 31 Vyhlášky č. 500/2002 Sb., provádějící ustanovení č. 563/1991 Sb., zákona o účetnictví. Rezervy se účtují pomocí jednotlivých účtů účtové skupiny 55 a v případě rezerv ve finanční oblasti ve skupině 57, přičemž se přírůstky účtují na vrub a úbytky ve prospěch. Zůstatky účtů rezerv se na konci účetního období prověří a následně se převádějí do následující periody. (Děrgel, 2014)

V následující tabulce je zachycen postup účtování tvorby zákonné rezervy na opravu hmotného majetku. Předpokládaná oprava stroje bude zahájena v roce 2016 a její výše je odhadovaná na 600 000 Kč. Rezerva bude tvořena během dvou účetních období, a to mezi lety 2014 až 2015. Výše rezervy je stanovena rovnoměrně v hodnotě 300 000 Kč. V období 2016 dojde k vykonání plánované opravy a přijetí dodavatelské faktury. Následně bude rezerva rozpuštěna. Náklady na opravu tak budou rozpuštěny během dvou let a tvořené rezervy jsou daňově uznatelným výnosem.

Tabulka 2: Účtování rezervy na opravu hmotného majetku

Období	Popis účetního případu	Výše v Kč	MD	D	Stav rezervy v Kč
2014	Tvorba zákonné rezervy na opravu majetku	300 000	552	451	300 000
2015	Tvorba zákonné rezervy na opravu majetku	300 000	552	451	600 000
2016	Přijetí faktury za opravu stroje	726 000		321	
	Základ pro DPH	600 000	511		
	DPH 21 %	126 000	343		
2016	Rozpuštění zákonné rezervy na opravu majetku	600 000	451	522	0

Zdroj: Bulla, 2008

V praxi tvorba rezerv zapříčiní zvýšení závazků v rozvaze a zároveň růst nákladů ve výkazu zisku a ztráty. Zjednodušeně tedy dojde ke snížení vykázaného zisku o nepeněžní náklad. Takto vytvořená rezerva je zadržena finančních prostředků na plánovaný budoucí výdaj. Rezerva musí být použita, jak bylo zamýšleno. V opačném případě musí být rozpuštěna. (Kovanicová, 2005)

Vnitřním předpisem účetní jednotky je přesně stanovena povaha rezerv, důvody pro jejich tvorbu, ale i způsobu čerpání či rozpuštění. Tento způsob je nezbytný především u rezerv účetního charakteru, které jsou v kompetenci účetní jednotky. Rezervy jsou zpravidla stanovené jako procentní část z určeného základu nebo jsou ve formě absolutní částky. (Bulla, 2008)

V případě rezerv, které jsou stanoveny dle zvláštních předpisů se při stanovení výše postupuje dle daných předpisů. Zůstatky na účtech rezerv se převádějí do následujícího účetního období a výše těchto účtů musí být každý rok přezkoumána a náležitě odůvodněna. (Deloitte, 2016)

Čerpání rezervy započne v období, kdy je naplněn předem stanovený účel daný tvorbou rezervy. V případě, že naplnění podstaty trvá i v dalším účetním období, dochází pouze k částečnému čerpání rezervy tedy například ve výši započaté prováděné opravy na majetku v rámci rezervy na opravu hmotného majetku. Jestli účel rezervy pomine, musí být náležitě rozpuštěna. Další podmínkou pro nakládání s rezervami je, že účty rezerv nesmějí mít aktivní zůstatky. Zjednodušeně řečeno jde o to, že lze rezervy čerpat pouze do jejich výše, nedochází tedy k přečerpání. (Vančurová, 2013)

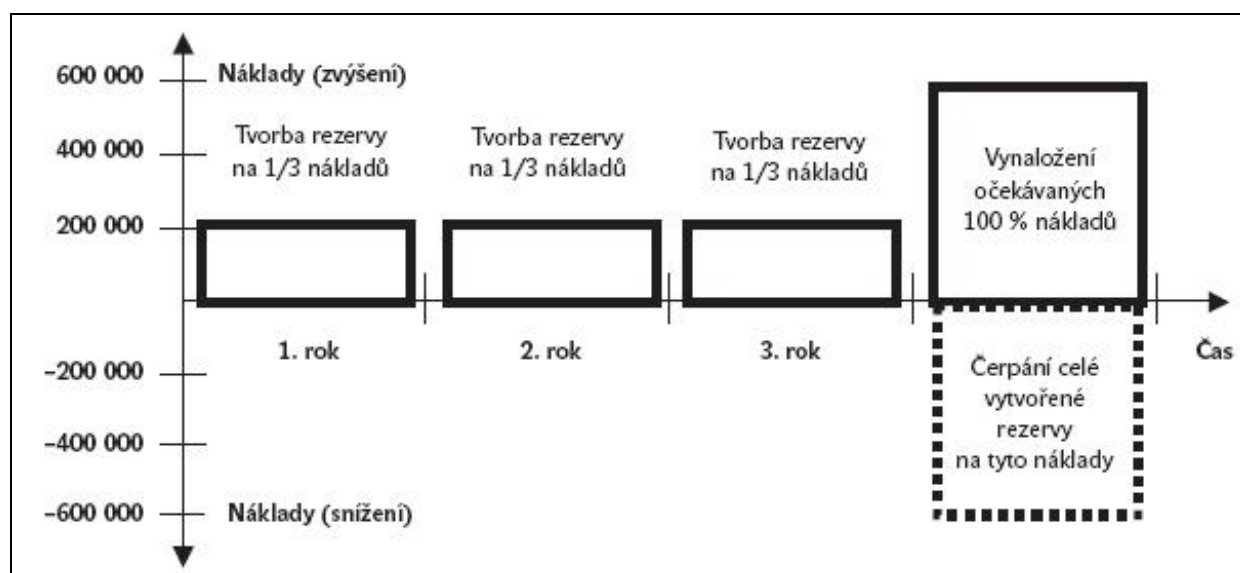
Stěžejní pro podnikatelské subjekty jsou **rozdíly mezi daňovými a účetními rezervami**. Při tvorbě zákonných rezerv tak dochází ke zvýšení daňově uznatelných výdajů a tím pádem i snížení daňové povinnosti během let, kdy je rezerva tvořena. Tvorba rezerv může být tak velmi výhodná pro daňové subjekty v rámci daňové optimalizace. Výše rezervy se však projeví i ve výsledku hospodaření podniku a může dokonce ovlivnit některé ukazatele. Z tohoto důvodu je v kompetenci účetní jednotky posoudit i negativní vlivy tvorby rezerv. (Bedrunková, 2015)

Avšak je nutné zmínit, že zákonné daňové rezervy jsou provázené povinností deponovat peněžní prostředky na zvláštním bankovním účtu, jak již bylo řečeno v rámci pojednání o rezervách na opravu hmotného majetku. Prostředky na daném účtu mohou být použity jen na účel vymezený v rámci tvořené rezervy a mimo to jsou peněžní zůstatky na

účtech chráněny v případě konkurzu, povinnosti ručení či exekucí. Toto přispívá k dodržení povinnosti účelného využití peněžních prostředků nejčastěji právě na opravu hmotného majetku, popř. odbahnění rybníka apod. (Kořínek, 2011)

Na následujícím obrázku je zachycena tvorba rezervy během tří období. Rezerva je tvořena rovnoměrně po dobu tří let ve formě absolutní částky, přičemž na konci čtvrtého roku dochází k naplnění podstaty tvořené rezervy a k jejímu čerpání a následnému rozpuštění. (Děrgel, 2011)

Obrázek 1: Rezerva v čase

Zdroj: Děrgel, 2011

Veškeré informace týkající se rezerv jsou zveřejňovány v příloze k účetní závěrce a jsou blíže specifikovány **vnitřním předpisem** účetní jednotky, který minimálně obsahuje popis druhu rezerv, její výši, postup při čerpání a termíny inventarizace. V rámci risk managementu podniku je kladen důraz na kvalitní zpracování vnitřních předpisů. Zejména co se týče výše rezerv a jejich použití v daném podniku. (Cardová, 2011)

4. Analýza rezerv dle německého právního systému

Rezervy používané v německých účetních systémech jsou definovány dle § 249 a § 266 Handelsgesetzbuch¹ dále jen HGB a dle § 5 – 6a Einkommensteuergesetz² dále jen EStG. Nejprve bude pojem rezerv blíže specifikován dle HGB.

Rezervy jsou definovány jako závazky, možné ztráty či náklady, jejichž výše či doba plnění není známa. Tvorbou rezerv je tak zajištěno, že jsou tyto výdaje přímo přiřazeny k období, kdy vznikly. (Dennerlein, 2017)

4.1. Rezervy dle § 249 HGB

Rezervy specifikované v HGB je možné rozdělit na dvě skupiny, a to dle subjektu přijímajícího plnění. První skupinou jsou plnění poskytovaná vůči dalším subjektům. Tyto rezervy jsou tvořeny při respektování principu opatrnosti a tento náklad je již zohledněn při kalkulaci ceny produktů a služeb. Jde o rezervy ve formě poskytovaných záruk nad rámec zákona či smluv, popřípadě na ztráty z možných prohraných soudních sporů.

Další kategorie je tvořena rezervami, které jsou vytvářeny pro jiné účely, než je poskytnutí plnění vůči třetí osobě. Jedná se o rezervy na očekávané náklady, které mohou být ve formě nákladů na údržbu. (Haas, 2011, s. 95)

Tabulka 3: Druhy rezerv dle § 249 HGB

Plnění poskytovaná třetím osobám	Rezervy na dodavatelské závazky Rezervy na ztráty z dosud probíhajících obchodů Rezervy na poskytování záruk a garancí
Ostatní plnění	Rezervy na očekávané náklady

Zdroj: vlastní zpracování, 2016

¹Handelsgesetzbuch – Obchodní zákoník

²Einkommensteuergesetz – Zákon o dani z příjmu

4.1.1. Rezervy na dodavatelské závazky

Rezervy tvořené k dodavatelským závazkům jsou blíže specifikovány jako možné budoucí závazky, jejichž výše je prozatím neznámá, ale je více než zřejmé, že závazek nastane. Část smluvního závazku probíhá už před koncem účetního období. V praxi se může jednat o ukončení dlouhodobé nájemní smlouvy, přičemž je podnik povinen dát pozemek či stavbu do původního stavu. (Haas, 2011, s. 96)

U rezerv na dodavatelské závazky je patrná jejich úzká souvislost právě se samotnými dodavatelskými závazky. Stěžejním rozdílem mezi těmito dvěma položkami je, že u rezerv na rozdíl od dodavatelských závazků není před koncem hospodářského roku známá výše závazku a ani časový rámeček plnění. V případě dodavatelských závazků je subjekt plně obeznámen s těmito faktory. (Müller, 2008, s. 12)

4.1.2. Rezervy na ztráty z dosud probíhajících obchodů

Dalším druhem rezerv dle HGB jsou rezervy na ztráty z dosud probíhajících obchodů. Jde o poskytnutí plnění jednou stranou vůči straně druhé na základě uzavřené smlouvy mezi oběma stranami. Zpravidla dochází k dodržení podmínek sjednaných ve smlouvě a tím i k poskytnutí požadovaného plnění, tím pádem nejsou žádné rezervy tvořeny. (Binger, 2009, s. 98)

K vytváření rezerv dochází pouze v případě, kdy ani jedna ze stran nesplnila povinnost uloženou ve smlouvě, a to k poslednímu rozvahovému dni. Mimo to musí dojít ke ztrátě u subjektu, který rezervu vykazuje. Ke ztrátě z uzavřeného obchodu dochází tehdy, kdy náklady spojené s poskytnutím plnění v rámci uzavřené smlouvy převyšují případné výnosy z tohoto obchodu. (Haufe online Redaktion, 2015)

Další podmínkou pro uplatnění rezerv je, že se nesmí jednat o obchody spojené s jednorázovým poskytnutím plnění, které jsou upraveny v kupní smlouvě, dodacím listu nebo ve smlouvě o poskytovaných službách. Dále nesmí jít o půjčku, která je dále regulována leasingovou či úvěrovou smlouvou. V neposlední řadě nemohou být rezervy na ztráty z dosud probíhajících obchodů tvořeny v rámci postupných dodávek například plynu či elektrické energie, kdy dochází k placení měsíčních záloh a následně doplacení ročního vyúčtování, popřípadě vrácení přeplatku. (Haufe online Redaktion, 2015)

4.1.3. Rezervy na poskytované záruky a garance

Další kategorií jsou rezervy na poskytované záruky a garance § 249 odst. 1 HGB. Jedná se o záruky či garance, které však nejsou ustanoveny v zákoně ani ve smlouvě se zákazníkem. V době silného konkurenčního prostředí tak dochází k tomu, že podnikatelské subjekty poskytují svým zákazníkům bezplatně náhradní díly, opravy a údržbu či rabaty. Tvorbě rezerv na poskytované záruky a garance, tak bezprostředně předchází poskytnutí zboží či služby. Rezervy mohou tvořit pouze subjekty, kteří pravidelně poskytují daný typ záruk a garancí. (Glück, 2014)

Mimo to lze tvořit i rezervy na záruky poskytované na základě povinnosti uložené zákonem dle § 249 odst. 1 (1) HGB. Tyto rezervy úzce souvisí s určitým rizikem spojeným s plněním vůči zákazníkovi. Dochází tak k opravám, dodávkám náhradních dílů či nového zboží apod. Rezervy na poskytované záruky a garance mohou být vykazovány jednotlivě nebo paušální částkou. (Haufe online Redaktion, 2015)

4.1.4. Rezervy na očekávané náklady

Rezervy na očekávané náklady jsou zvláštní formou rezerv především kvůli tomu, že se nejedná o poskytování plnění vůči třetí straně, ale vůči samotnému subjektu. Jde o přiřazení nákladů k období, ve kterém dojde k úbytku finančních prostředků. (Haufe online Redaktion, 2015)

Rezervy na očekávané náklady jsou dále děleny na budoucí náklady na údržbu a na náklady na likvidaci sutě dle § 249 odst. 1 HGB. Pro uplatnění těchto rezerv je důležité splnění časového rámce, přičemž u nákladů na údržbu se jedná o tři měsíce po skončení hospodářského roku a u nákladů na likvidaci sutě je to měsíců dvanáct.

Daný subjekt se mohl rozhodnout, zda bude rezervy na očekávané náklady tvořit. Toto právo volby však bylo zrušeno novým zákonem Bilanzierungsmodernisierungsgesetz³, (dále jen BilMoG), podle kterého již nemohou být rezervy tvořeny v případě neexistence závazku vůči třetím osobám. (PKF, 2017 s. 2-3)

BilMoG vstoupil v účinnost v květnu roku 2009 a slouží k modernizaci obchodního zákoníku. Hlavním cílem je především deregulace účetnictví a zlepšení vypovídající

---

³Bilanzierungsmodernisierungsgesetz – Zákon o modernizaci účetnictví.

schopnosti účetních výkazů. Jde tedy o harmonizaci německého účetního systému s IAS/IFRS, přičemž cílem německých zákonodárců bylo minimalizovat nevýhody aplikace mezinárodních standardů, které spočívají především v časových a peněžních nákladech a přílišné komplexnosti. (Petersen & Zwirnen, 2009, s.1)

Mimo došlo při zavádění BilMoG ke změně způsobu oceňování a vykazování některých položek v účetnictví, kterým tak byly i například rezervy. Změny se samozřejmě týkají i předpisů upravujících účetní závěrku a i její konsolidovanou podobu. (Trytko, 2014)

Rok 2010 byl stanoven rokem přestupným při zavádění BilMoG. V tomto roce tak muselo dojít ke zrušení rezerv na očekávané náklady, a to i v případě, kdy nedošlo k naplnění podstaty tvorby rezerv. Rozpuštění rezerv mělo výrazný vliv na výsledek hospodaření. (Petersen & Zwirnen, 2009, s.12)

Obdobně jako dle BilMoG nemohou být rezervy na očekávané budoucí náklady tvořeny ani dle § 5 odst. 4 b EStG. Tyto výdaje nemohou být zahrnuty do pasiv a nejsou tím pádem ani daňově uznatelné. (Werner, 2016)

4.2. Rezervy dle § 266 HGB

Rezervy lze dále rozdělit dle § 266 HGB, kde je stanovena forma rozvahy. Rezervy jsou součástí pasiv a předpis požaduje minimálně následující dělení dle § 266 odst.3 HGB:

B.1.: Rezervy na penze a podobné požitky,

B.2.: Rezervy na daň,

B.3.: Ostatní rezervy.

Rezervám na penze a podobné požitky je věnována kapitola v rámci pojednání o zákonných daňových rezervách.

4.2.1. Rezervy na daně

Rezervy jsou zpravidla vytvářeny na závazky a nedoplatky z daně z příjmu právnických osob, daně z podnikání (tzv. Gewerbesteuer) či daně z přidané hodnoty. (Rechnungswesen Office, 2017)

Tvorba rezerv na daně je dána tím, že při tvorbě účetní závěrky ještě není známa výsledná daňová povinnost. Daňové přiznání je podáváno ke konci pátého měsíce kalendářního roku a v případě subjektů využívajících služeb daňových poradců

a subjektů podléhajících auditu je lhůta prodloužena na 12 měsíců. Tím pádem vzniká časová proluka právě mezi účetní závěrkou a stanovením výše daně. Z tohoto důvodu dochází pouze k odhadu výše daně ke konci hospodářského roku. V případě, že je odhadované výše daně vyšší, než souhrn zaplacených záloh rezerva se nevykazuje a naopak. (Čunderlíková, a další, 2017) Rezervy na daně nemohou být tvořeny k solidárnímu příplatku a dále také k dani z příjmu fyzických osob. (Rechnungswesen Office, 2017)

4.2.2. Ostatní rezervy

Mezi ostatní rezervy jsou řazeny veškeré formy rezerv, které nespádají do kategorie rezerv na penze a jiné požitky či do rezerv na daně. Ostatní rezervy jsou děleny následovně dle: (Čunderlíková, a další, 2017)

- rezervy na povinnosti vůči statutárnímu orgánu,
- rezervy na garance a záruky,
- rezerva na kurzové ztráty,
- rezervy na skladování podnikových dokumentů,
- rezervy na audit,
- rezervy na podnikové jubileum,
- rezervy na dodavatelské závazky,
- rezervy na ztráty z dosud probíhajících závazků,
- rezervy na očekávané náklady,
- a další.

Mezi další rezervy tak mohou být zařazeny **rezervy na restrukturalizaci**. Tvorba rezerv je nezbytná v případě, kdy výkonný orgán společnosti schválí plán na restrukturalizaci, a to ještě před uzavřením účetních knih tedy koncem hospodářského roku. Celková restrukturalizace musí být blíže specifikována, zpravidla se jedná o změnu výrobního programu, přeložení pobočky či další reorganizace v rámci podniku, která má za následek významné změny v předmětu podnikání. Do rezerv na restrukturalizaci nelze zahrnout náklady na marketing a školení zaměstnanců. (Kohs, 2014)

Budoucí náklady spojené s restrukturalizací musí být tedy vykázány ve formě rezervy. Důležité je však posouzení, zda se jedná o závazek vůči další straně nebo vůči samotnému subjektu. V případě poskytnutí plnění vůči dalšímu subjektu mohou být rezervy tvořeny. Zpravidla se jedná o náklady spojené s předčasným vypověděním nájemní smlouvy či smlouvy o leasingu atd. Naopak pokud jsou náklady ve formě transportních nákladů na přemístění části podniku či strojů, nejedná se o žádný závazek vůči dalšímu podniku či jednotlivci. Na tyto formy nákladů tedy rezervy na restrukturalizaci tvořeny být nemohou dle § 253 odst. 2 HGB v rámci zavedení BilMoG. (Esche Schümann Commichau, 2009)

4.3. Rezervy dle zákona o dani z příjmu

Daňové rezervy jsou definovány především v zákoně o dani z příjmu (EStG). V zákoně jsou definovány jednotlivé druhy rezerv, pravidla pro jejich tvorbu, čerpání i rozpuštění.

Dle § 5 odst. 1 EStG je subjekt povinen veškeré rezervy tvořené dle HGB převzít do své rozvahy, která je základem pro výpočet daňové povinnosti. Jde o respektování principu v rámci, kterého by měl zisk zprostředkovány pomocí účetních předpisů poskytovat základnu pro zprostředkování základu daně. Z principu jsou tedy rezervy tvořené podle HGB daňově uznatelné až na rezervy na ztráty z dosud probíhajících obchodů dle § 5 odst. 4 a EStG. (Čunderlíková, a další, 2017)

4.3.1. Rezervy na ztráty z porušení vlastnického práva

V zákoně jsou nově zmíněny rezervy tvořené v případě porušení vlastnického či majetkového práva, které mohou tvořeny pouze v případě, když je pravděpodobné, že dojde k plnění. Takto tvořené rezervy musí být však během třetího hospodářského roku rozpuštěny dle § 5 odst. 3 EStG.

4.3.2. Rezervy na penze

Upraveny jsou také **rezervy na penze**, a to jejich tvorba i následné využití. Zákonem je definován subjekt mající nárok na penzi, která je vyplácena buď v jednorázové výši, nebo v jednotlivých platbách během stanoveného období § 6a odst. 1 EStG.

V zákoně se zmiňuje pojem **penzijní příslib** (tzv. Pensionszusage), což v praxi znamená vyjádření písemného závazku vůči subjektu, který má na penzi nárok. Musí obsahovat veškeré náležitosti jako například podobu výplaty penzi či její výši. Penzijní příslib je taktéž definován v pracovní smlouvě a souvisejících právních předpisech. Dle § 6 a odst. 1 EStG nesmí však penzijní příslib být ovlivněn či záviset na budoucích výnosech společnosti, což je forma určité záruky pro budoucího příjemce penze. V rámci plnění penzijní příslibu je tvořena rezerva, která je pasivní položkou. Díky tomu dochází ke snížení výsledku hospodaření a tím i daňové povinnosti. (Betriebliche Altersvorsorge 24, 2017)

Důvodem existence penzijních příslibů a tím souvisejících rezerv na penze je především nejistota z vývoje státního důchodu. Pro podniky je tak nezbytné zaopatřit zaměstnance na důchod. Dochází k tomu i v rámci benefitů poskytovaných zaměstnancům nebo i z důvodu nalákání nových kvalifikovaných zaměstnanců a zabránění jejich odchodu z podniku kvůli lepším podmínkám u konkurence. Jedná se tak o účinný mechanismus. (SFBA, 2017)

Penzijní přísliby mohou být ve **formě přímé či nepřímé**. U přímých penzijních příslibů, tak dochází k výplatě předem určeného obnosu, pokud nastanou podmínky stanovené ve smlouvě nebo zákonem. Na tyto formy příslibů mohou být rezervy tvořeny. V případě nepřímých penzijních příslibů je ve hře ještě třetí strana, kterou je zpravidla penzijní spořitelna či fond. Podnik tak svým zaměstnancům přispívá na různé formy penzijních spoření. Na tyto náklady však nemohou být rezervy tvořeny. (Čunderlíková, a další, 2017)

4.4. Tvorba a účtování rezerv dle německého účetního systému

Tvorbou rezerv je určitým způsobem zajištěno, že nedochází k výplatě zisku, pokud je podnik do jisté míry ohrožen právě kvůli nečekaným nákladům. Díky rezervám je tak k společnosti k dispozici dostatek finančních prostředků, které tak mohou být v případě potřeby čerpány. (Haas, 2011, s. 27)

Tvorba rezerv je dále podmíněna existencí závazku vůči další straně, který spočívá v poskytnutí určitého plnění spojeného s úbytkem peněžních prostředků. Rezervy na náklady bez existence takto definovaného závazku není možné tvořit stejně jako je tomu u rezerv na očekávané náklady, které byly zrušeny. V účetnictví, tak mají rezervy především funkci časovou, kdy dochází k přiřazení nákladů do období, ve kterém skutečně vznikly. (Dennerlein, 2017)

Tato funkce rezerv vychází z aktuálního principu, který v účetnictví zajišťuje, že jsou události zachyceny v době, kdy skutečně nastaly, nikoliv v období, kdy dochází k úbytku peněžních prostředků. (Kovanicová, 2005)

U rezerv je dále nezbytně nutné zmínit pojem Passivierungsverbot⁴, který vyjadřuje skutečnost, že rezervy mohou být rozpuštěny pouze v případě, kdy je naplněna jejich podstata. V opačném případě, je potřeba prozkoumat veškeré relevantní skutečnosti a výši rezervy upravit budoucímu očekávání dle § 249 odst. 2. HGB.

Účtování rezerv probíhá obdobným způsobem jako v rámci českého účetního systému. Tvorba rezervy je zaúčtována na MD nákladového konta a na stranu DAL účtu rezervy. Rozpuštění rezervy probíhá přesně opačným způsobem než její tvorba. (Welt der BWL, 2017)

---

⁴Passivierungsverbot – zákaz přiřazení k pasivům

4.5. Oceňování a odúročení rezerv dle německého účetního systému

Rezervy musí být oceněny dle očekávané výše daného závazku. Pro dlouhodobé rezervy, tedy delší než 1 rok, platí **povinnost odúročení** dle BilMoG. Odúročení probíhá pomocí odpovídající úrokové sazby po dobu 7 let dle § 253 odst. 2 HGB.

Diskontováním rezerv tak dochází k zohledňování budoucího vývoje cenové hladiny do výše budoucího závazku. Povinnost rezervy, ale i dluhy, diskontovat je zavedena BilMoG. (Trytko, 2014)

Daňové předpisy stanovují úrokovou sazbu pro odúročení rezerv paušálně, a to ve výši 5,5 % dle § 6 odst.1 3 a. Při oceňování rezerv jsou podstatné pouze skutečnosti, které jsou zřejmé k poslednímu rozvahovému dni. Možný budoucí vývoj cen či nákladů nemůže být vzat v potaz. Výjimkou jsou rezervy na penze, které jsou odúročovány 6 % dle 6 a odst.3 EStG.

Oproti daňovým předpisům je v účetních předpisech odúročení rezerv na penzi věnován širší prostor. Rezervy na penze mohou být každoročně odúročeny úrokovou mírou, která je vždy ke konci roku zveřejňována německou centrální bankou (tzv. Bundesbank). Dále může být k odúročení rezerv na penze použita i paušální průměrná úroková sazba s dobou úročení 15 let. (PKF, 2017, s. 9)

Mimo to je možné v rámci oceňování rezerv používat matematicko-pojistné finanční metody. Diskontní faktory by v tomto případě měly zahrnovat vývoj výše důchodů a platů, fluktuaci zaměstnanců a informace obsažené v rámci další relevantních ukazatelů (Haas, 2011, s. 264)

Rezervy na daně jsou také odúročovány, avšak pouze v případě, kdy uplynulo více než 15 měsíců od zjištění daňového břemene dle § 233 a Abgabenordnung⁵ dále jen AO.

Dalším důležitým faktorem pro oceňování rezerv na penze je stoupající cenová hladina a náklady podniků. Před uvedením BilMoG v roce 2009 probíhalo odúročení

---

⁵ Abgabenordnung – Daňový řád

samostatně pro jednotlivé rezervy na penze, což však bylo spojeno s vyššími administrativními náklady. Odstranění této povinnosti tak odpovídá cílům BilMoG, jakým je deregulace účetnictví. (Wittlinger, 2016)

Jak již bylo zmíněno, po zavedení BilMoG došlo k některým významným změnám v rámci rezerv. Tyto změny se také týkají informací povinně zveřejňovaných v příloze k účetní. V příloze k účetní závěrce musí mimo jiné i popsat dopad zavedení BilMoG na jednotlivé položky účetních výkazů. V rámci rezerv na penze musí být detailně objasněny metody oceňování právě v příloze k účetní závěrce. V případě, že ke zprostředkování výše diskontního faktoru subjekt používá aplikované matematické metody je potřeba tyto metody blíže objasnit. (Pieper, 2010, s. 29-30)

Příloha k účetní závěrce dále obsahuje výši jednotlivých rezerv včetně jejich rozčlenění na jednotlivé druhy. Dále musí být popsány metody oceňování včetně výše diskontních faktorů. (Keitz, 2003, s. 119)

5. Charakteristika rezerv dle IAS/IFRS

Pojem rezerv je k dispozici v následujících mezinárodních standardech:

- IAS 12: Daně ze zisku,
- IAS 17: Leasing,
- IAS 19: Zaměstnanecké požitky,
- IAS 37⁶: Rezervy, podmíněné závazky a aktiva.

Kapitola se však bude převážně věnovat rezervám vymezených dle standardu 37, přičemž předmětem tohoto standardu nejsou rezervy, podmíněné závazky a aktiva vyplývající z:

- finančních nástrojů, které jsou oceňovány fair value (IFRS 9);
- uzavřených smluv, při kterých došlo k nesplnění závazků oběma smluvními stranami, popř. došlo pouze k částečnému splnění těchto smluvních závazků;
- pojišťovacích smluv uzavřených mezi pojištěnci a pojišťovnami (IFRS 4);
- jiných standardů IFRS např. IAS 11 nebo IAS 12. (Dvořáková, 2014, s. 225)

5.1. Definice rezerv dle IAS/IFRS

Dle IAS 37.10 jsou rezervy definovány jako **závazek s neznámou výší a dobou plnění**. Závazkem je myšlena současná povinnost plynoucí z minulé události, jehož hodnota je spolehlivě odhadnutelná. Zároveň je více než pravděpodobné (více než 50 %), že je úhrada závazku spojena s odtokem ekonomických prostředků. (PwC, 2013)

Vznik závazků je dán **smluvně nebo mimosmluvně** jako důsledek určité události. V praxi jsou tak mimosmluvní závazky dány obchodní politikou či zvyklostmi daného podnikatelského subjektu. Souvisí tak i s image společnosti, popřípadě s posílením budování vztahů se zákazníky. (Dvořáková, 2014, s. 225)

Dle IAS 37.10 je dále definována **nevýhodná smlouva** jako smlouva, při které náklady na splnění smluvních podmínek převyšují možný zisk očekávaný na základě uzavřeně

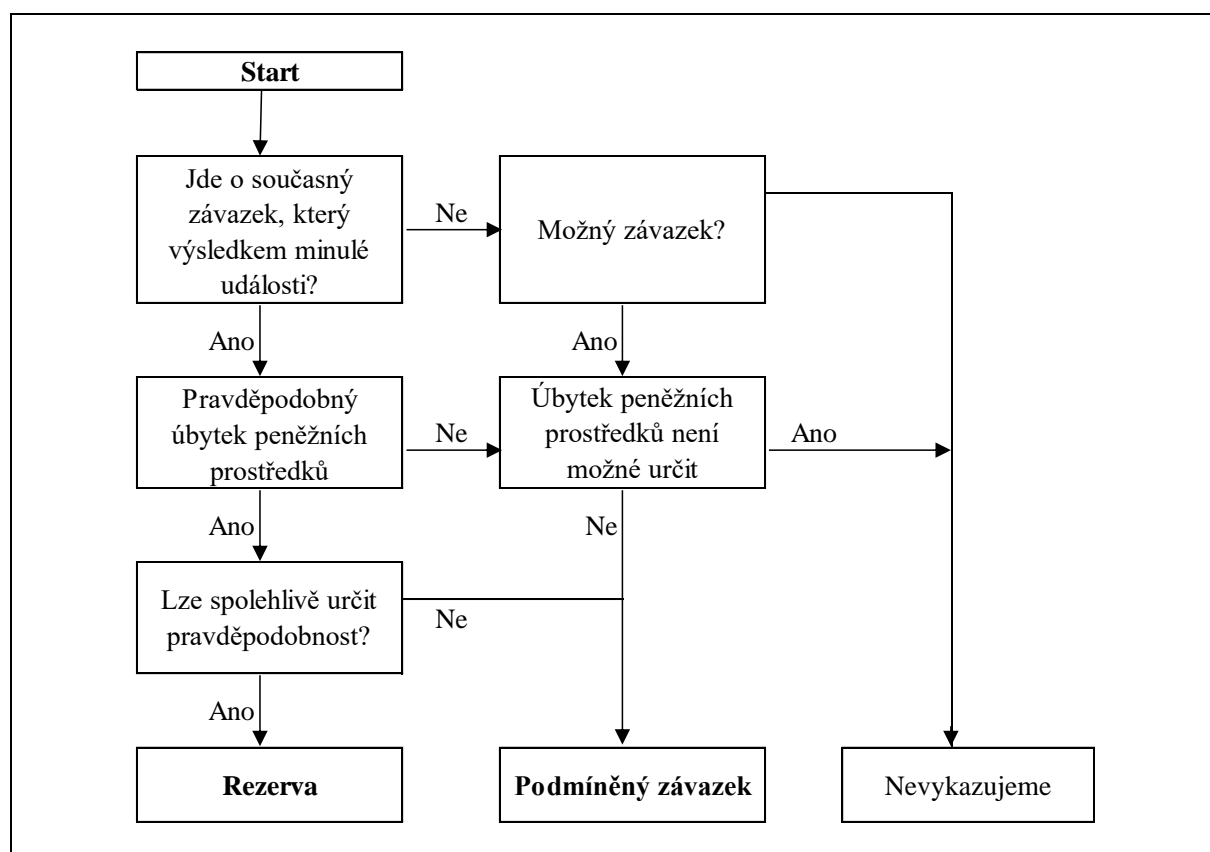
⁶IAS 37 Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets

nevýhodné smlouvy. Pro tento typ smluv tzv. onerous contracts je tedy také možné tvořit rezervy. (Mládek, 2009, s. 280)

Následující digram slouží pro zjednodušení určení, zda se jedná o rezervy či podmíněné závazky nebo položky, které v účetnictví daného podniku nevykazujeme. Výchozím bodem je určení, zda jde o současný závazek, který je výsledkem minulé události. V případě kladné odpovědi se dále zkoumá, jestli je k vypořádání závazků nezbytný úbytek finančních prostředků. Další podmínkou je určení pravděpodobnosti, pokud jsou podmínky splněny jde o rezervu. V případě, že jsou splněny pouze dvě ze tří podmínek jedná se o podmíněný závazek. Pokud není ani jedno podmínky pro uznání rezervy splněna, položku nevykazujeme.

Obrázek 2: Diagram pro určení rezerv a podmíněných závazků

Zdroj: (IFRS Foundation, 2009)

Rezervy je potřeba odlišovat od **ostatních závazků a dohadných pasivních položek**, které je mohou do jisté míry připomínat. Ostatní závazky jsou dle IAS 37.11 definovány jako obchodní závazky, tedy závazky z nákupu zboží či služeb, které jsou formálně fakturovány, přijaty a odsouhlaseny dodavatelem. V případě přechodných pasiv se

jedná o závazek za zboží či služby, které byly přijaty či dodány, avšak nebyly formálně vyfakturovány a přijaty dodavatelem. Stejně jako u rezerv je nezbytné odhadnout budoucí výši těchto závazků. Míra neurčitosti spojená právě s výší závazku je zpravidla u dohadných pasivních položek nižší. (Dvořáková, 2014, s. 226)

Na rozdíl od ostatních závazků a dohadných položek pasivních nelze v rozvaze vykázat **podmíněné závazky a podmíněná aktiva**. Podmíněný závazek je definován jako nejistá událost, která nastane s pravděpodobností nižší než 50 %. Tím pádem není možné přesně určit výši úbytku peněžních prostředků podniku. Podmíněný závazek tedy nesplňuje definici rezerv a nemůže být vykázán jako součást rozvahy. (Ficbauer & Ficbauer, 2011, s. 151)

Dle IAS 37.30 se však podmíněné závazky mohou nepředpokladatelně vyvíjet. Jejich výše a pravděpodobnost výskytu by se měly průběžně monitorovat. V případě, že se pravděpodobnost výskytu zvýší na minimální hranici 51 %, musí dojít k překlasifikování podmíněného závazku na rezervu. Musí k tomu dojít, v období, kdy ke změně pravděpodobnosti došlo.

Obdobně jako podmíněné závazky jsou i podmíněná aktiva důsledkem neočekávaných událostí, které však souvisí s možným zvýšením ekonomického prospěchu dle IAS 32. Může se jednat o soudní proces, přičemž může plynout subjektu jistý užitek. Avšak výsledek soudního procesu je nejistý. Dle IAS 37.33 se podmíněná aktiva nevykazují, protože mohou vést ke zvýšení zisku, který však není realizován. Jedná se o respektování zásady opatrnosti.

V případě pozitivního vývoje podmíněných aktiv je postupována stejně jako u podmíněných závazků. Při zvýšení ekonomického prospěchu tak dojde k zahrnutí změny do účetních výkazů IAS 37.35.

5.2. Rezervy na restrukturalizace

Standard zvláště definuje **rezervy na restrukturalizace** a požadavky na jejich tvorbu a uplatnění. Tyto rezervy se vyznačují následovně dle IAS 37.72:

- existence detailního plánu, který definuje průběh samotné restrukturalizace,
- subjekt vyvolával reálné očekávání restrukturalizace ve všech stranách, kterých se restrukturalizace dotkne.

Definované podmínky tak doprovází skutečnost, že se opravdu jedná o restrukturalizaci, která je tak promyšleným krokem managementu podniku. Realizace restrukturalizace podniku je tedy nezvratná. Dochází tak k vyvracení veškerých podezření z možné manipulace s výsledkem hospodaření či dalších ukazatelů výkonnosti podniku před rozvahovým dnem. (Dvořáková, 2014, s. 236)

Dle IAS 37.72 by měl podrobný plán restrukturalizace obsahovat alespoň následující položky:

- obor nebo část oboru, kterého se týká;
- místo výkonu;
- přibližný počet zaměstnanců, kterým náleží odškodnění z důvodu zrušení jejich pracovních míst, včetně jejich funkce a umístění v podniku;
- výdaje, které budou na restrukturalizaci vynaloženy;
- dobu, kdy bude plán realizován.

Rezervy na restrukturalizaci mohou obsahovat i dodatečné náklady, které vzniknou v plnění programu restrukturalizace. Musí se však jednat o náklady nezbytně nutné k realizaci programu restrukturalizace. Rezervy tedy nesmí zahrnovat náklady, které jsou spojeny s běžnou činností. (PwC, 2013) Dle IAS 37.81 se do výše rezerv dále nezahrnují náklady na proškolení zaměstnanců, marketing nebo náklady související s tvorbou nových distribučních sítí.

Pod pojmem restrukturalizace se nejčastěji rozumí náklady spojené s prodejem části podniku nebo zásadní změna v činnosti podniku. V rámci restrukturalizace tedy může dojít k změně vyráběného sortimentu či k reorganizaci výrobního procesu, což může mít přímý vliv i na složení struktury zaměstnanců. (Dvořáková, 2013)

5.3. Stanovení výše rezerv

Výše odhadovaných rezerv musí odpovídat nejlepšímu možnému odhadu budoucího výdaje dle IAS 37.36. Výdaje jsou dány na základě diskontovaných peněžních toků. (PwC, 2013)

Následný odhad dopadu vytvořených rezerv na ekonomický subjekt musí být podmíněn managementem, doprovázen zkušenostmi z podobných transakcí minulých období nebo zprávami odborníků IAS 37.38. Účetní jednotky by měla při odhadu výše rezerv vycházet z různých alternativ pro budoucí vývoj. Při odhadu je důležité se řídit zásadou opatrnosti, tedy raději závazky nadhodnotit než podhodnotit. Avšak nesmí být vyšší hodnota zvolená záměrně. (Dvořáková, 2014, s.228)

Rezervy je třeba vyčíslit v hodnotě před zdaněním vzhledem v souvislosti se standardem IAS 12 Daně ze zisku.

Při tvorbě a vyčíslení rezerv je třeba brát v potaz veškeré budoucí události, které mohou ovlivnit její výši. Může se jednat o změnu v technologii či novely zákonů. V případě změny právních předpisů je důležité vycházet pouze z předpisů, které jsou již přijaty nebo budou pravděpodobně přijaty. Až poté může dojít k úpravě výše rezerv. (Dvořáková, 2014, s.229)

Na konci účetní periody musí být výše rezerv přezkoumána a upravena, tak aby byly v souladu s nejlepším možným odhadem. Pokud se již dále nepředpokládá existence budoucího závazku, rezervy musí být rozpuštěny IAS 37.59. Rezervy mohou být využity pouze, jak bylo předem zamýšleno IAS 37.61.

5.4. Zveřejňování dle IAS 37

Pro každý druh rezerv musí být zveřejněna účetní hodnota na začátku a na konci účetního období, dále dodatečně vytvořené, čerpané i nevyčerpané rezervy během účetního období. Zveřejněna musí být i změna odúročení rezerv či efekty diskontování na rezervy. Data jsou zveřejňována pouze za období k datu účetní závěrky. Není tedy nutné zveřejňovat hodnoty z období minulé pro srovnání dle IAS 37.84.

Doplňují informace v příloze k účetní závěrce v rámci výše rezerv a jejich tvorby jsou jak kvalitativní, tak kvantitativní povahy. To plně koresponduje s cíli mezinárodních účetních standardů a tím je poskytnutí dostatečných informací akcionářům a dalším zájmovým skupinám o výši použitých rezerv. (Wünsche, 2009 S. 27)

Podnik tedy zveřejňuje ke každé kategorii rezerv stručný popis jejich podstaty včetně časového průběhu a rizik. Dodatečné informace slouží především ke správnému posouzení schopnosti podniku dostát svým splatným závazkům, tedy stanovení výše likvidity. (Dvořáková, 2014, s. 237)

Nezbytné je také pojednat o metodách diskontování jak v případě krátkodobých, tak dlouhodobých rezerv. Důvodem je opět dispozice veškerých informací včetně pojednání o riziku vyjádřeném právě pomocí diskontních sazeb.

V případě podmíněných závazků je subjekt taktéž povinen jejich výši specifikovat v příloze k účetní závěrce. Může se jednat o důležitou informaci pro akcionáře především pokud dojde k budoucímu vypořádání výše těchto závazků. Daná uveřejňující povinnost uložená podnikatelským subjektům opět úzce souvisí se zmiňovaným cílem mezinárodního účetního výkaznictví. (Leibfried & Weber, 2003, s. 267)

Dle IAS 37.86 tedy subjekt zveřejňuje v rámci podmíněných závazků jejich finanční dopad v případě vypořádání, nejistotu spojenou s neznámým časovým rozvrhem možným vypořádáním závazku a dále pojednání o případných dalších náhradách.

Výše vyčtené informace nemusí subjekt zveřejňovat pouze ve specifických případech, ve kterých by došlo k poškození jeho pozice v rámci probíhajících sporů s dalšími účetními jednotkami. Dochází tedy pouze ke zveřejnění obecné podstaty sporu, což je dále provázeno odůvodněním neuveřejnění informací o výši rezerv či podmíněných závazků dle IAS 37.92.

6. Srovnání úpravy rezerv dle jednotlivých systémů

V žádné zákonné úpravě není na rezervy nahlíženo jako na položky, které mohou být svévolně tvořeny a tím cíleně zvyšovány náklady za účelem snížení zisku. Jde spíše o promyšlené definice jednotlivých druhů rezerv, jejich výše, způsobu tvorby či podmínek pro rozpuštění. Avšak české pojetí definice rezerv je spíše obecnějšího charakteru a dává větší prostor pro tvorbu rezerv zejména v oblasti hmotného majetku. (PwC, 2013) V rámci německého účetního systému definice rezerv vychází z mezinárodního pojetí viz níže.

Rezervy dle mezinárodních účetních standardů vycházejí z následujících tří bodů:

- 1) Současný závazek, vzniklý jako důsledek minulé události;
- 2) Vypořádání závazku úzce souvisí s úbytkem peněžních prostředků;
- 3) Závazek je možné spolehlivě ocenit. (Dvořáková, 2014, s. 227)

Pokud jsou výše zmíněné podmínky splněny je tedy možné účtovat o rezervách dle IAS/IFRS. V podnikové praxi se jedná především o rezervy na bonusy a vyplácená volna, smluvní reklamace či záruční opravy, kupony, škody a defekty na životním prostředí, soudní procesy, nevýhodné dohody a restrukturalizace. (Mládek, 2009, s. 280)

Celkově lze říci, že mezinárodní účetní předpisy se ohledně tématu rezerv soustřeďují především na zajištění srovnatelnosti účetní závěrky mezi jednotlivými podniky, a na poskytnutí všech relevantních informací akcionářům a dalším zájmovým skupinám v okolí společnosti. České účetní předpisy se v tomto směru významně nesoustřeďují na problematiku vypovídající schopnosti účetních výkazů. (Dvořáková, 2013, s. 238)

Jak v České republice, tak ve Spolkové republice Německo jsou významné rozdíly mezi **daňově uznatelným a neuznatelným pojetím rezerv**. Tato skutečnost je nezbytná pro stanovení základu pro výpočet daňové povinnosti. IAS/IFRS v tomto směru sleduje již dříve vymezený cíl, který je přejat z koncepčního rámce. Od daňového hlediska je zcela upuštěno i vzhledem ke složitosti daňové problematiky a k různorodosti daňovým systémům v jednotlivých zemích.

Může tak docházet k tomu, že jsou účetní rezervní položky opomíjeny právě kvůli nulovému daňovému účinku. Tvorba rezerv je však nezbytná v rámci respektování a dodržování účetních zásad a principů. Především tedy u subjektů povinných auditem tak může dojít k zjištění závažných chyb v účetnictví, pokud v společnost netvoří rezervní položky. V krajním případě, tak může dojít ke kreslení hodnot v účetních výkazech. (Bulla, 2008)

Při porovnávání **tvorby zákonných daňových rezerv** dle českého a německého účetního systému musí být zmíněná povinnost českých subjektů deponovat plnou výši tvořených daňových rezerv na samostatný účet, k čemuž musí dojít ještě před podáním daňového přiznání, ohledně čehož je příslušný finanční úřad nekompromisní. V německém účetním systému není nic podobného v rámci tvorby daňových rezerv po podnikatelských subjektech vyžadováno. Touto povinností bylo zamezeno bezmyslenkovité tvoření rezerv, především tedy na opravu hmotného majetku před koncem zdaňovacího období, tak aby byla sníženo daňové břemeno. Po zavedení povinnosti uložení peněz na samostatný bankovní účet se tak jedná spíše o předem rozmyšlený krok ze strany podnikatelského subjektu. (Děrgel, 2011)

V rámci **tvorby, čerpání či rozpouštění rezerv** je ve všech analyzovaných účetních systémech postupováno obdobně. K tvorbě rezerv dochází pouze v případech definovaných jednotlivými předpisy. Čerpání je započato v okamžiku, kde je naplněn účel daného druhu rezervy. Rezervy, které nejsou nevyčerpany, se na konci účetního období náležitě rozpustí. K rozpouštění vytvářených rezerv dochází i v případě, že není naplněn jejich účel. V praxi, tak může jít například o rozpouštění rezervy na výlohy spojené se soudním sporem, avšak dojde k výhře k daném soudním sporu, a tak druhé straně není přirknut nárok na odškodnění.

Na konci hospodářského roku dochází k přezkoumání výše rezervy a k následnému upravení. Podle mezinárodních účetních standardů musí být rezervy dlouhodobějšího charakteru každoročně odúročovány. Ve výši těchto položek je tím pádem promítnut růst cenové hladiny, což vede ke zvýšení vypovídající schopnosti těchto položek v účetních výkazech.

I německé předpisy se problematice odúročování velmi důkladně věnují. Definovány jsou tak úrokové míry pro účetní a daňové rezervy a zvláště pro rezervy na penze

a podobné požitky. Tato povinnost byla zaveden BilMoG, jak již bylo zmíněno. Oproti tomu se český předpisy tématu diskontování rezerv explicitně nevěnují.

Mimo to musí být objasněny metody diskontování a stanovování výše diskontního faktoru v příloze k účetní závěrce jako dle IAS/IFRS, tak podle německých účetních předpisů

V rámci zmíněné povinnosti zveřejňovat některé informace týkající se rezerv je IAS/IFRS velice obsáhlý, což úzce souvisí s cílem mezinárodního účetního výkaznictví. Kromě rezerv musí být také k příloze v účetní závěrce přiloženy informace o podmíněných závazcích. Relevantní je především výše těchto závazků i zhodnocení jejich případného dopadu na subjekt.

Dle českých a německých předpisů je podnik povinen zveřejnit výši jednotlivých druhů rezerv včetně vymezení jejich účelu, za kterým byly tvořeny. Mezinárodní účetní standard IAS 37 v tomto ohledu ještě zvláště upravuje podmíněné závazky. Odlišnosti mezi jednotlivými účetními předpisy jsou tedy zřejmé i v rámci porovnání povinně zveřejňovaných informací o vykazovaných rezervách.

6.1. Srovnání rezerv dle IAS 12, IAS 19.

Následující tabulka srovnává rezervy na důchody a rezervy na daň s předpisy jednotlivých účetních systémů a mezinárodní úpravy.

Co se týče mezinárodních účetních standardů je rezerva na daň upravena samostatným předpisem a to IAS 12: Daně ze zisku. Obdobně i rezervy na důchody a jiné požitky, které jsou vymezeny v IAS 19: Zaměstnanecké požitky. Dané rezervní položky však explicitně nejsou předmětem diplomové práce, z tohoto důvodu je tato problematika pouze nastíněna. Dojde spíše ke srovnání české a německé úpravy rezerv na důchody a na daň.

Tabulka 4: Komparační tabulka rezerv dle IAS 12, IAS 19

Druh rezervy	ČR	SRN	IAS/IFRS
Rezervy na důchody	ZoÚ: Rezervy na důchody a jiné požitky	ESStG: Rezervy na penze HGB: Rezervy na důchody a jiné požitky	IAS 19
Rezervy na daň	ZoÚ: Rezerva na daň z příjmu	HGB	IAS 12

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Rezervy na důchody či jiné požitky

Rezervy na důchody či jiné požitky jsou v německých předpisech velmi detailně charakterizovány. Rezervy jsou tvořeny na základě penzijního příslibu, což je smlouva, která podniku ukládá povinnost zajistit svého zaměstnance na důchod, popřípadě při ztrátě pracovní schopnosti. Jde tedy o peněžní prostředky přímo vyplácené podnikem, nikoliv ve formě příspěvků na penzijní spoření.

V rámci české úpravy jsou rezervy na důchody spíše ve formě závazků zaměstnavatele vůči zaměstnancům ve formě výplaty odměn jednatelů či budoucích nákladů zaměstnavatelů vzhledem nevybrané dovolené apod.

Rezervy na daň

Dle české úpravy rezerv na daň se jedná bezvýhradně o daň z příjmu právnických osob. Oproti tomu, lze dle německých předpisů tvořit rezerv jak na daně z příjmu právnických osob, tak na daň z podnikání či na daň z přidané hodnoty. V rámci postupu při tvorbě rezervy se postupuje v obou systémech obdobně.

6.2. Srovnání úpravy rezerv na restrukturalizaci

Rezervy na restrukturalizace jsou zvláštním druhem rezerv dle IAS/IFRS, které byly zavedeny jako odpověď na finanční krizi. Jejich výše a tvorba vychází z programu na restrukturalizaci, jehož forma je přesně definována mezinárodním standardem včetně podmínek pro schválení programu managementem podniku. Tyto rezervy jsou tedy spojeny s vyšší administrativní zátěží.

Tabulka 5: Komparační tabulka úpravy rezerv na restrukturalizace

	ČR	SRN	IAS/IFRS
Účetní předpis	ZoÚ	HGB	IAS 37
Program restrukturalizace	ANO	ANO Tzv. Sozialplan	ANO, detailnější požadavky na obsah
Marketingové náklady	Nelze zahrnout	Nelze zahrnout	Nelze zahrnout
Náklady na školení	Nelze zahrnout	Nelze zahrnout	Nelze zahrnout

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Úprava rezerv na restrukturalizace dle českého účetního systému vychází z mezinárodního standardu, stejně rezervy na restrukturalizace dle německého účetního systému. Oproti mezinárodní úpravě nejsou požadavky na obsah programu restrukturalizace přímo vymezeny. Shodně nemohou být náklady na školení a marketingové náklady obsahem rezervy na restrukturalizace, a to dle všech zkoumaných účetních systémů.

Stanovení výše rezerv tak vychází z programu restrukturalizace. Při započetí programu dochází k náležitému čerpání rezerv. V případě ukončení programu a nedočerpání celé výše rezerv jsou rezervy náležitě rozpuštěny. Tento postup je opět platný dle národní a mezinárodní úpravy.

6.3. Srovnání úpravy rezerv na rizika

Rezervy na rizika a možné ztráty jsou rezervy, které jsou tvořeny na základě pravděpodobného vypořádání závazků, které nastaly vůči další straně a tyto závazky subjektu jsou spojeny s určitým rizikem. Jde například o riziko spojené s uplatněním záruk zákazníky či možné ztráty z probíhajících obchodů či neuzavřených soudních sporů.

Rezervy na poskytované záruky

V rámci poskytovaných záruk je potřebné rozlišovat dva typy záruk, a to záruky poskytované na základě povinnosti uložené zákonem a záruky poskytované bezplatně v rámci udržování dobrých vztahů se zákazníky.

V případě obou druhů záruk lze rezervy dle českých i německých účetních předpisů tvořit. Na rozdíl od německých účetních předpisů, nejsou rezervy na poskytované záruky definovány v českých předpisech. Je na dané společnosti, zda jde o riziko relevantní pro podnikání.

Tabulka 6: Komparační tabulka rezerv na poskytované záruky

Rezervy na poskytované záruky	ČR	SRN	IAS/IFRS
Účetní předpisy	ZoÚ	HGB	IAS 37
Tvorba rezerv na záruky nad rámec smluv tzv. bezplatné	Není explicitně vymezena Zcela v kompetenci ÚJ, při respektování účetních zásad a principů	§ 249 Viz ČR	Neposkytnutí záruky by vedlo k ohrožení image

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Obdobně lze dle IAS/IFRS rezervy na záruky vytvářet. Výše těchto rezervních položek odpovídá nejlepšímu možnému odhadu. Mezinárodní účetní standard však klade podmínky na podnikatelské subjekty v případě tvorby rezerv na bezplatné záruky, tedy tzv. kulanci. Tyto rezervy mohou být tvořeny pouze, pokud by neposkytnutí bezplatného servisu mělo za následek poškození dobrého jména společnosti či ztrátu zákaznické loajality. (Glück, 2014)

V rámci oceňování rezerv se uplatňuje nejlepší možný odhad. V praxi je tak výše rezervy na záruky stanovena procentní sazbou z výše tržeb. Vycházeno je z vývoje zmiňovaných tržeb z prodeje výrobků a služeb či z množství reklamovaných výrobků, popřípadě zboží.

Rezervy na ztráty z dosud probíhajících obchodů

Tyto rezervy jsou tvořeny v případě, že výnosy z daného obchodu nepřevýší zisk. Jedná se o tzv. onerous contracts dle IAS/IFRS. Rezervy na tyto druhy obchodů je možné tvořit podle všech třech zkoumaných účetních systémů, avšak pouze v případě, že náklady na tento obchod převýší předpokládaný zisk.

Tato podmínka není v českém účetním systému přímo stanovena, avšak bazíruje na selském rozumu. V případě, že by nehrozila žádná ztráta podnikatelskému subjektu není potřebné danou položku vykazovat ve formě rezervy. Pokud by jednotka přesto rezervu v účetnictví uplatnila, mohlo by jít o nerespektování účetních zásad.

V okamžiku, kdy dojde k plnění závazků, musí být rezervní položka náležitě čerpána. Případný zbytek je poté zrušen a zúčtován na výnosové účty. Tento postup je využit ve všech zkoumaných účetních systémech.

Rezervy na dodavatelské závazky

V českých účetních předpisech nejsou rezervy na dodavatelské závazky explicitně definovány, obdobně jako ostatní účetní rezervy. Zpravidla jsou však ke konci rozvahového období tyto rezervy tvořeny téměř každým podnikatelským subjektem, který vede podvojný účetnictví. Rezervy na dodavatelské závazky musí být dle německé úpravy striktně rozlišovány právě od dodavatelských závazků. Rozdíl spočívá především ve skutečnosti, že u rezerv je neznámá buď doba uskutečnění plnění nebo výše tohoto plnění. Podmínky pro uznání rezervy jsou dle IAS/IFRS splněny.

Rezervy na ztráty z porušení vlastnického práva

Jde o rezervy přímo definované v německých daňových předpisech. Při porovnání s českou úpravou lze rezervy tvořit v rámci účetních rezerv na rizika a ztráty. Rozdíl je tedy pouze v daňové uznatelnosti zmíněných výdajů při porovnání českého a německého účetního systému. Dle mezinárodních účetních standardů lze rezervy tvořit, avšak pouze v případě, že jsou splněny zmiňované tři podmínky.

V praxi se tak může jednat o již proběhlý soud, který subjektu uložil povinnost zaplatit odškodnění druhé straně. Daný subjekt se však proti rozsudku odvolal. Dochází tedy k tvorbě rezervy ve výši požadovaného odškodnění. Závazek je možno spolehlivě ocenit a je důsledkem minulé činnosti subjektu, veškeré náležitosti pro tvorbu rezerv jsou splněny, proto je jejich tvorba oprávněná.

Celkově může být konstatováno, že v rámci rezerv na rizika a ztráty dána v rámci závazku vůči dalšímu subjektu je ve srovnání s mezinárodní a německou úpravou, v českém systému ponechána určitá volnost účetním jednotkám. Výše definované rezervy nejsou zpravidla přímo definované a účetní jednotka smí dle svého nejlepšího uvážení rezervy tvořit.

Tabulka 7: Komparační tabulka rezerv na rizika

	ČR	SRN	IAS/IFRS
Rezervy na ztráty z dosud probíhajících obchodů	ZoÚ Není explicitně vymezena	HGB § 249	IAS 37 Nevýhodné smlouvy
Rezervy na dodavatelské závazky	ZoÚ Není explicitně vymezena	HGB § 249	IAS 37 nutné splnění 3 podmínek
Rezervy na ztráty z porušení vlastnického práva	ZoÚ Není explicitně vymezena	EStG § 5 Výhoda daňového zvýhodnění	IAS 37 nutné splnění 3 podmínek

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Výše vyobrazená tabulka zahrnuje předpisy upravující rezervy na ztráty z dosud probíhajících obchodů, rezervy na dodavatelské závazky a rezervy na ztráty z porušení vlastnického práva dle českých a německých účetních předpisů a dle mezinárodních účetních standardů.

6.4. Srovnání úpravy rezerv souvisejících s vypořádáním budoucích nákladů

Jedná se o rezervy, které subjekt vytváří na vlastní náklady plynoucí v budoucím období. Následující tabulka shrnuje veškeré druhy rezerv spadající do této kategorie.

Tabulka 8: Komparační tabulka typů rezerv na vypořádání budoucích nákladů

	ČR	SRN	IAS/IFRS
Rezervy na opravu hmotného majetku	Zákon o rezervách	Nelze Dříve: rezervy na očekávané náklady: (zrušeno 2009)	Nelze
Rezervy na pěstební činnost v lesích	Zákon o rezervách	Nelze	Nelze
Rezerva na odbahnění rybníka	Zákon o rezervách	Nelze	Nelze
Rezerva na sanaci krajiny po důlní těžbě	Zákon o rezervách	Nelze	Nelze
Rezervy na nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů	Zákon o rezervách	Nelze	Nelze

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Rezervy na opravu hmotného majetku

Rezervy na opravu hmotného majetku nesplňují výše zmíněné body charakteristické pro rezervy dle IAS/IFRS. Tím pádem nemohou být klasifikovány jako rezervy a jde o klasický náklad dle mezinárodních účetních standardů. Obdobně tomu je v německém účetním systému, kde je již v rozporu se zákonem rezervy na opravu hmotného majetku tvořit.

Před zavedením BilMoG v roce 2009 bylo možné vytvářet rezervy na očekávané náklady. Tyto náklady se týkaly nákladů na údržbu nebo na likvidaci sutě. Je možné vidět určitou paralelu právě s rezervami na opravu hmotného majetku tvořenými dle českého účetního systému. V rámci modernizace německého obchodního zákoníku však byly zrušeny veškeré rezervy, které nejsou spojeny se závazkem plnění vůči dalšímu subjektu. V tomto případě totiž dochází k poskytnutí plnění vůči samotnému subjektu, který rezervu tvoří.

České podnikatelské subjekty mají určitou výhodu právě kvůli možnosti vytvářet rezervy na plánované opravy, které jsou mimo to i daňově účinné. Dochází tak k rozložení nákladů na opravu v delším časovém horizontu, přičemž tak nejsou zapříčiněny výrazné výkyvy ve výsledku hospodaření. Nicméně je potřeba zmínit zvýšené administrativní náklady související s tvorbou rezerv na opravu hmotného majetku a dále také povinnost deponovat celou výši tvořené rezervy na samostatný bankovní účet.

V rámci IAS/IFRS je možné vidět určitou paralelu právě **v komponentním přístupu k odpisování dlouhodobého majetku**. V praxi dojde k nákupu stroje, který obsahuje komponentu, která musí být během určité časové periody vyměněna. Stroj a komponenta se v rámci komponentního odpisování odepisuje zvlášť. (Děrgel, 2010)

Z tohoto důvodu tak obdobně jako při vykazování rezerv dochází k rozložení nákladu na pořízení komponenty během časového horizontu. Tím pádem tak není zapříčiněn propad ve výši výsledku hospodaření a stejně jako rezervy jsou i odpisy daňově účinnou položkou.

Rezervy na pěstební činnost v lesích

Rezervy na pěstební činnost v lesích jsou pouze v českých účetních předpisech k nalezení. Jedná se o rezervy stanovené zákonem o rezervách. Jejich výše a nakládání s nimi je přímo vymezená ve zmiňovaném zákoně.

Dle mezinárodního účetního systému rezervy být tvořeny nemohou vzhledem k tomu, že jsou rezervy na pěstební činnost v lesích v nesouladu se samotnou definicí rezerv dle IAS/IFRS. V rámci německých předpisů je situace stejná. Rezervní položky tedy tvořit nelze. V německém předpisu je definována podmínka existence závazku vůči třetí straně, která v tomto případě není splněna.

Obdobně jako **rezervy na pěstební činnost v lesích** jsou i **rezervy na obahnění rybníka** či rezervy na sanaci po důlní těžbě českou záležitostí. Opět jsou v rozkolu se samotnou definicí rezerv dle IAS/IFRS, a i podle německého účetního systému. Zprostředkování výše rezerv je opět definována samotným zákonem. Stejným případem jsou i rezervy na nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů.

V rámci těchto zákonných rezerv je českým podnikatelským subjektům daná určitá výhoda, která pramení z podnikatelského sektoru, který úzce souvisí právě s ochranou životního prostředí.

6.5. Srovnání úpravy ostatních rezerv

Dalšími důležitými rezervy, které jsou v podnikové praxi zpravidla tvořeny jsou **rezervy na audit či daňové poradenství**. V případě koncernů se jedná o vysoké náklady, které jsou spojené právě s povinností mít účetní závěrku ověřenou auditorskou společností.

Tyto rezervy spadají dle českého účetního systému mezi ostatní účetní rezervy obdobně je tomu i v německém účetním systému. Jde o rezervy, které musí být při stanovení základu daně k zisku přičteny. V rámci mezinárodních účetních standardů rezervy na audit či jiné poradenské služby být tvořeny nemohou.

V souvislosti s daňovou problematikou lze dle IAS/IFRS tvořit rezervy na rizika plynoucí z doměření daně či cla nebo i v rámci pokut či různých penalizací apod. Musí však dojít ke splnění veškerých náležitostí rezerv, tedy zmíněných třech podmínek. Pokud například podnik nedodrží lhůtu pro dodávku zboží či služby stanovenou ve smlouvě. Jedná se o současný závazek společnosti A vůči dalšímu podniku B, který pro společnost A znamená úbytek jejich peněžních prostředků. Tento závazek je možné spolehlivě odhadnout, vzhledem k podmínkám uvedeným ve smlouvě.

6.6. Shrnutí rozdílů v úpravě rezerv

Nejprve k účetním rezervám na rizika související s vypořádáním závazků v ČR a v SRN. V rámci vymezení rezerv účetních je v českém účetnictví ponechána účetním jednotkám větší pole působnosti. Je v kompetenci účetní jednotky, jaké rezervy bude tvořit. To vše, samozřejmě při dodržování základních pravidel, ze kterých účetnictví vychází. Při srovnání těchto účetních rezerv s IAS/IFRS nebyly zjištěny významné rozdíly.

Mírná odlišnost byla nalezena v rámci srovnání rezerv na ztráty z porušení vlastnického práva. Tyto rezervy jsou daňově uznatelné dle německého účetního systému, což podnikatelským subjektům poskytuje jistou výhodu oproti českým podnikatelským subjektům. V SRN se jedná o vysoké náklady pramenící z porušení vlastnického práva z tohoto důvodu je rezerva daňově uznatelným výdajem.

Mezinárodní výkaznictví v tomto směru nerozlišuje mezi zákonnými daňovými rezervami a rezervami účetními. Je to zejména z toho důvodu, že IAS/IFRS slouží především pro porovnávání výkonnosti podniků. Vzhledem k tomu, že ke srovnávání dochází v mezinárodním měřítku je upuštěno od daní. Daňové předpisy jsou v jednotlivých zemích odlišné stejně jako výše daňových povinností. Mimo to slouží IAS/IFRS primárně akcionářům, pro které není relevantní výše daně, ale zisku, popřípadě zisku na akcii apod.

Nejpodstatnější rozdíl mezi rezervami je v rámci zákonné **rezervy na opravy hmotného majetku**. Jedná se o rezervu, která je v českém účetním systému specifikována. Tento typ rezervy se neshoduje se samotným vymezením rezervy dle mezinárodních účetních standardů, a i podle německých předpisů. Jak již bylo zmíněno, bylo možné rezervu na opravy dle HGB tvořit, avšak pouze do roku 2009. V tomto roce byla přijata rozsáhlá novela BilMoG, která implementovala předpisy z IAS/IFRS do německých předpisů. Jednou ze změn bylo zrušení rezervy na očekávané náklady, která do jisté míry korespondovala právě s rezervou na opravu hmotného majetku.

Dále nesmí být opomenuto, že je rezerva na opravu hmotného majetku daňově uznatelným nákladem. Vzhledem k tomu, je výše i doba vykazování rezervy silně regulována. Vykazování rezervy na opravu hmotného majetku je spjata také s podmínkou, deponování částky rezervní položky na samostatný bankovní účet.

Obdobně jako rezerva na opravu hmotného majetku jsou i ostatní české daňové rezervy, německými i mezinárodními předpisy neuznávány. Hovořeno je tak o rezervě na pěstební činnost, odbahnění rybníka a dále taky nově zavedené rezervě na nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů. Tyto rezervy jsou opět daňově uznatelných výdajem a jsou spojeny s finančně náročnými činnostmi jako je například obnova lesa či právě zmíněné odbahnění rybníka. Opět jsou tyto rezervy v rozporu se samotnou definicí rezervních položek dle IAS/IFRS. Tím pádem není ani podle německých účetních předpisů dané rezervy vykazovat.

Při srovnání účtování, oceňování a způsobu nakládání s rezervami může být konstatováno, že se jednotlivé porovnávané účetní systémy výrazně neliší. Rezervy jsou zpravidla tvořeny ve výši, která odpovídá nejlepšímu možnému odhadu budoucího úbytku peněžních prostředků. Při tvorbě rezerv tak dochází k zadržení části zisku. K čerpání rezerv dochází pouze v případě, kdy byl naplněn jejich účel, a na které byly tvořené rezervy zamýšleny. Pokud účel pro tvorbu rezervní položky pominul, tedy nedojde k úbytku peněžních prostředků, musí být rezerva náležitě rozpuštěna. V rámci rozpuštění rezerv tak dochází ke zvýšení položky zisku. Obdobně probíhá i účtování ve všech zkoumaných účetních systémech. Rezervy jsou položkami pasivní, přičemž přírůstky jsou účtovány na debet a úbytky na vrub.

Rozdíl mezi jednotlivými účetními systémy je i v přístupu k diskontování dlouhodobých rezerv. Německá národní úprava vyžaduje, aby byly rezervy dlouhodobého charakteru odúročeny. Stejně je tomu i v rámci užívání IAS/IFRS, které mimo to ukládá účetním jednotkám povinnost o použitých diskontních stručně informovat v příloze k účetní závěrce.

Další odlišnosti v rámci analýzy úpravy rezerv v jednotlivých účetních systémech byly zjištěny v požadavcích kladených na obsah zveřejňovaných informací k výši rezervních položek. V mezinárodním účetním standardu je explicitně definováno, jaké informace o rezervách musejí být v příloze k účetní závěrce zahrnuty. Jedná se o tabulku zahrnující tvorbu rezerv, čerpání, rozpuštění a diskontování jednotlivých rezervních položek. V případě existence podmíněných závazků, musí být i tyto závazky blíže specifikovány v příloze. Tento požadavek vychází ze samotného cíle IAS/IFRS, kterým je především poskytovat informace akcionářům a finanční pozici podniku skrze účetní výkazy.

V následující tabulce jsou vyobrazeny a shrnuty rozdílnosti v úpravě rezervy.

Tabulka 9:Shrnutí rozdílů v úpravě rezerv

	ČR	SRN	IAS/IFRS
Účetní rezervy	Plně v kompetenci ÚJ; nejsou vymezeny jednotlivé druhy rezerv zákonem	Jednotlivé druhy možných vykazovaných rezerv definovány v HGB	Pokud jsou splněny 3 podmínky, může být rezerva vykázána
Zákonné (daňové) rezervy	Jsou upraveny v Zákoně o rezervách, přesně vymezeny podmínky a povinnosti	Jdou upraveny v EStG včetně podmínek pro uznání rezervy jako daňově uznatelného výdaje	IAS/IFRS nerozlišuje mezi daňovými a účetními rezervami
Rezerva na ztráty z porušení vlastnického práva	Tvorba pouze rezervy účetní	Jde o daňovou rezervu vymezenou v EStG; výhoda daňového zvýhodnění	Rezervy jsou možné tvořit opět pokud dojde k naplnění 3 podmínek
Rezerva na vypořádání budoucích nákladů	Je možné tvořit v případech vymezených v Zákoně o rezervách	Nepřípustné, zrušeno v roce 2009 v závislosti na aplikaci některých předpisů z IAS/IFRS	V rozporu s definicí rezerv
Oceňování rezerv	Oceňování účetních rezerv v kompetenci új; Daňové stanoveny v zákoně	Dlouhodobé rezervy je nutné odúročit	Viz SRN
Zveřejňování	Základní rozdělení rezerv, stručné zdůvodnění tvorby rezerv	Viz ČR, popsat metody diskontování	Detailní vymezení informací, které má obsahovat příloha k účetní závěrce; včetně výše podmíněných závazků

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

7. Deskripce řešení rezerv u vybrané společnosti

Jak již ze samotného názvu vyplývá, je kapitola věnována popisu řešení rezerv u vybraného podnikatelského subjektu, kterým je podnik GmbH. Zprvu je společnost charakterizována vzhledem k její velikosti a předmětu podnikání. Toto vymezení společností je následováno analýzou výsledku hospodaření, bilanční sumy a počtu zaměstnanců během posledních tří hospodářských období.

Další část kapitoly obsahuje rozbor úpravy rezerv ve společnosti GmbH. Dochází k vyčíslení jednotlivých druhů rezervních položek platných dle německých účetních předpisů. Následně jsou rezervy převedeny do českého účetního systému a posléze i o úpravy mezinárodní. To vše při respektování jednotlivých předpisů.

Na analýzu rezerv dle jednotlivých účetních systémů navazuje komparace řešení. Dochází tak k porovnání výše rezerv, ale i ke zhodnocení vlivu na výši vybraných ukazatelů jako je například výše zisku či rentability vlastního kapitálu.

7.1. Charakteristika společnosti GmbH

Právní forma: společnost s ručeným omezeným

Počet zaměstnanců: 248 zaměstnanců

Bilanční suma: 184 milionů Kč

Společnost GmbH se výše uvedenými charakteristikami řadí do středně velkých podniků. Předmětem podnikání je výroba kancelářských a sanitárních kontejnerů a WC boxů v široké škále provedení a velikostí. Podnik působí na trhu více než 20 let, tím pádem disponuje mnohaletými zkušenostmi z oboru.

Výroba je v první řadě orientovaná na kvalitu, která je dána použitými materiály a probíhá s využitím moderních a ekologických technologií, jako je např. práškové lakování nebo hydraulické lisování s CNC řízením. To umožňuje nejen minimální výrobní tolerance, ale i stabilní a vysokou výrobní kvalitu. Požadavek na kvalitu je navíc ještě podtržen certifikáty drženými společností, jako je EN 1090-1, EN 3834 a označením CE.

Podnik účtuje v hospodářském roce, který je vždy od 1. dubna do 31. března následujícího roku. Společnost je dceřinou společností velkého koncernu, který podléhá

mezinárodním účetním standardům. Podnik GmbH je tedy součástí konsolidačního celku.

Mateřská společnost vlastní téměř 100 % základního kapitálu společnosti GmbH. Vzhledem k tomuto faktu, je podniku ponechána pouze určitá míra samostatnosti, která je však velice limitovaná.

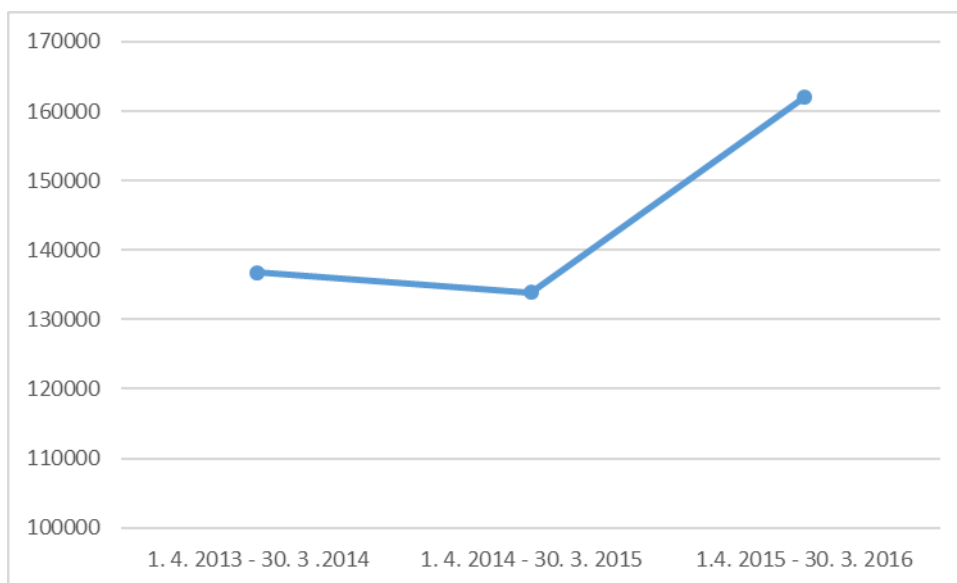
V rámci schváleného plánovaného rozvoje v letech 2017-2019 bude v podniku učiněna řada investic. Půjde zejména o modernizaci areálu, ve kterém podnik působí. Zmíněná modernizace se také bude týkat získávání elektrické energie v souladu s trendem ochrany životního prostředí. V rámci vymezeného období dojde i k nárůstu výroby v podniku, a to o celých 50 %.

Investice nebudou financovány bankovním úvěrem, ale mateřským podnikem, který disponuje dostatečným vlastním kapitálem. Mimo to je dluhové bankovní financování proti stanoviskům mateřské společnosti.

Byla provedena stručná finanční analýza podniku GmbH, která je však obsahem přílohy. Jde především o analýzu rentability, likvidity, aktivity a zadluženosti.

Nyní bude provedena analýza a zhodnocení vývoje bilanční sumy, výsledku hospodaření a počtu zaměstnanců mezi posledními třemi hospodářskými lety.

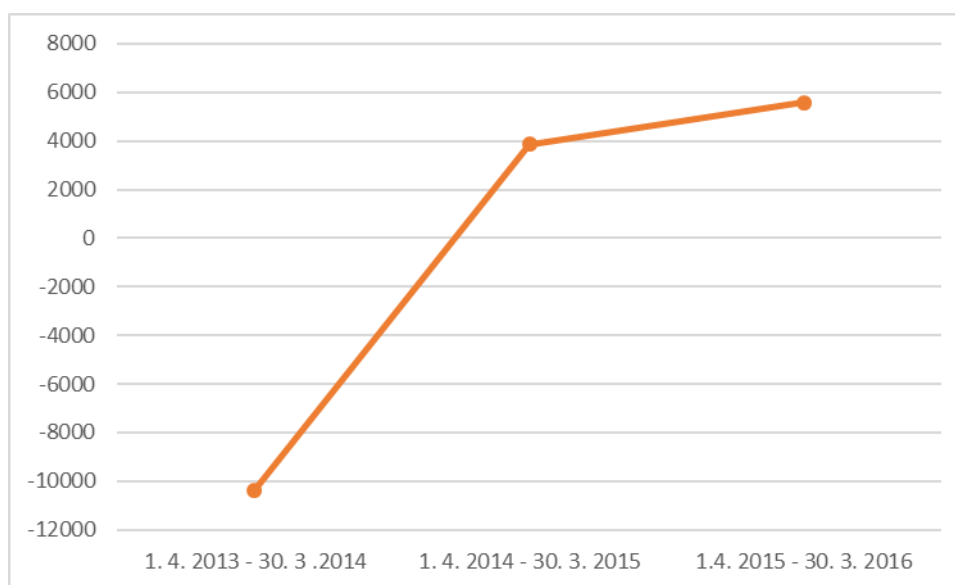
Graf 1: Vývoj bilanční sumy

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Na ose x je nanesen čas a na ose y je výše bilanční sumy v tisících Kč. V případě bilanční sumy je ke konci druhého hospodářského roku vidět mírný propad, avšak ke konci 31.3.2016 je zřejmý výrazný růst aktiv, popřípadě pasiv. Tento růst je zapříčiněn zejména novými investicemi v podniku a celkovou modernizací areálu, ve kterém se společnost nachází. Uskutečnění daných investic je v rámci zvýšení konkurenceschopnosti společnosti.

Graf 2: Vývoj výsledku hospodaření

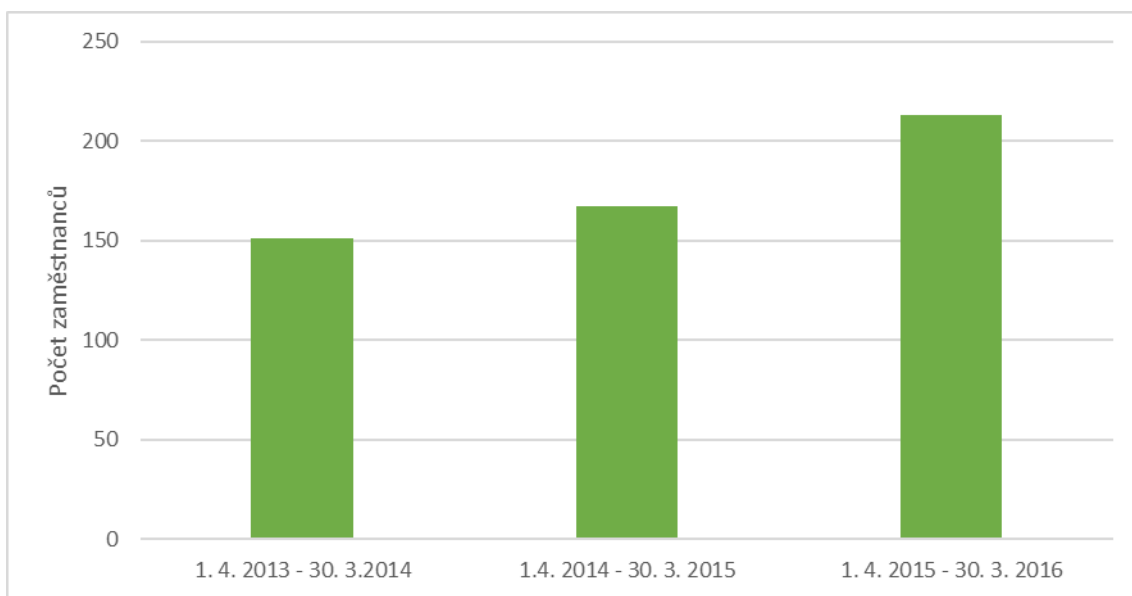
Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Jednotlivé hodnoty výsledku hospodaření jsou opět v tisících Kč. Z grafu je patrné, že došlo k výraznému zvýšení této položky. V hospodářském roce od 1. dubna 2013 od 31. března 2014 podnik vykazoval ztrátu zhruba ve výši 10 milionů korun. Tato ztráta byla zapříčiněna nižšími tržbami z prodeje výrobků a vyššími osobními náklady, které úzce souviselo se změnou jednatelů společnosti.

Nicméně v následujících letech došlo k růstu. Již v druhém sledovaném období se podnik vymanil z červených čísel a vykázal zisk ve výši 3 860 000 Kč. I rok poté došlo k nárůstu o 1 711 000 Kč, tedy na 5 571 000 Kč. Obdobný vývoj se tak dá přepokládat i v budoucím období.

Následující graf zachycuje vývoj počtu zaměstnanců od 1. dubna 2013 do 31. března 2016.

Graf 3: Vývoj počtu zaměstnanců

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Na první pohled je patrný stoupající trend křivky. V rámci počtu zaměstnanců podniku GmbH bylo učiněno významných změn. Vzhledem k tomu, že chce podnik v následujících letech zvýšit výrobu, byl zaznamenán nárůst počtu zaměstnanců téměř o 50 % při srovnání údajů dostupných za sledované období

Tento nárůst byl nezbytný, aby došlo k naplnění požadavku mateřské společnosti na navýšení výrobní kapacity.

7.2. Analýza využití rezerv

Nejprve dojde k analýze rezerv vykazovaných v podniku GmbH dle německých předpisů. Následně budou jednotlivé rezervy překlopeny do českého účetního systému, a i do mezinárodního účetního výkaznictví. To vše samozřejmě při respektování zásad a principů jednotlivých účetních systémů.

7.2.1. Analýza rezerv v podniku GmbH

V rámci analýzy rezerv budou analyzovány rezervy tvořené ve třech předešlých hospodářských letech tedy od dubna 2013 až do března 2016. Podnik v daném období tvořil následující rezervy:

- rezervy na dodavatelské závazky,
- rezervy na bezplatné záruky,
- rezervy na audit,
- rezervy na daňové poradenství.

Mimo zmíněné rezervy podnik dále vytváří rezervy na důchody a jiné požitky a také rezervu na daň z příjmu PO a na daň z přidané hodnoty. Tyto rezervy však nejsou předmětem předložené analýzy.

Nejprve k **rezervám na dodavatelské závazky**, jejichž výše je stanovena vždy na konci hospodářského roku vzhledem k výši neuhrazených závazků k jejichž úhradě dojde až v dalším hospodářském období. Doba úhrady těchto závazků je tedy nejasná, ale je více než pravděpodobné, že k úhradě dojde. Může se jednat i o závazky jejichž výše není předem jasná.

Rezerva tvořená na dodavatelské závazky se vždy týká závazků, jak již název napovídá, které nastanou s pravděpodobností vyšší než 50 %. Stanovení této pravděpodobnosti je v kompetenci externích specialistů, kteří i samotnou výši rezerv zprostředkují na základě podnikem poskytnutých podkladů.

Částečně se jedná o rezervy na dodavatelské závazky, které jsou dlouhodobého charakteru. Vzhledem k tomu musejí být náležitě odúročeny. Diskontní úroková míra je stanovena ve výši 4 %.

V případě veškerých rezerv, které podnik GmbH vytváří, dochází k náležitému čerpání rezervy pouze v případě, že dojde k naplnění podstaty pro tvorbu samotných rezerv. Jde tedy zpravidla o povinnost uhradit dodavatelský závazek na základě poskytnutého plnění další osobou.

Naopak v případě, kdy k plnění nedošlo nebo bylo plnění nižší, než bylo podnikem předpokládáno, dochází k rozpuštění této části rezervy. Rozpuštění má za následek navýšení zisku o danou část rezervní položky.

Tabulka 10: Stanovení výše rezerv na dodavatelské závazky

	04/2013-03/2014	04/2014-03/2015	04/2015-3/2016
PS rezervy	1 682 000 Kč	1 723 840 Kč	3 861 297 Kč
Tvorba rezervy	921 070 Kč	3 250 864 Kč	0 Kč
Čerpání rezervy	856 750 Kč	1 058 334 Kč	1 928 640 Kč
Rozpuštění rezervy	64 300 Kč	85 511 Kč	223 500 Kč
Diskontování rezervy	41 820 Kč	30 438 Kč	23 200 Kč
KS rezervy	1 723 840 Kč	3 861 297 Kč	1 732 357 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle interních výkazů GmbH 2013-2016

Výše **rezerv na záruky** je stanovena procentní sazbou z celkových tržeb z prodaných výrobků. Podnik výši stanovil na základě vývoje výše těchto poskytovaných záruk uložených na základě zákonné povinnosti v minulosti, a to ve výši 0,3 %. Rezervy na bezplatné záruky, popř. tzv. kulanci, podnik neposkytuje, a ani o jejím poskytování v nejbližší době neuvažuje.

Následující tabulka zobrazuje výši rezerv na poskytované záruky během sledovaných třech hospodářských let. Nevyčerpaná výše rezerv byla rozpuštěna přesně, jak to ukládá zákon.

Tabulka 11: Stanovení výše rezerv na poskytované záruky

	04/2013-03/2014	04/2014-03/2015	04/2015-3/2016
Tržby za prodej vlastních výrobků	241 725 000 Kč	271 655 000 Kč	264 090 000 Kč
Rezervy na záruky	725 175 Kč	814 965 Kč	792 270 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle interních výkazů GmbH 2013-2016

Podnik je ze zákona každoročně povinně podroben auditu, který je v jakémkoliv případě spojen s úbytkem peněžních prostředků. Obdobně jako při stanovení výše rezervy na bezplatné záruky je i u **rezervy na audit** vycházeno z vývoje během minulého období. Během sledované periody, tak byla rezerva na audit stanovena paušální částkou v hodnotě 170 000 Kč. Audit je prováděn střední auditorskou společností, ve které nedochází k náhlým zvyšováním cen za prováděný audit.

Společnost GmbH dále využívá služeb externího poradenství v daňové oblasti. Daňový systém ve Spolkové republice Německo je velice komplexní a složitý, a právě proto celá řada podniků využívá služeb daňových poradců. Dalším důvodem je i možnost odložení platby samotné daně.

Stanovení výše **rezervy na daňové poradenství** je stejně jako u rezervy na audit dáno vzhledem k analýze její výše v minulém období. Jak je z níže položené tabulky patrné, je její hodnota stanovena absolutní částkou. Avšak mezi jednotlivými obdobími je zřejmé zahrnutí nárůstu cen daňového poradenství.

Celková výše rezerv uplatňovaných v podniku GmbH je stanovena v následující tabulce, přičemž nejvyšší položkou jsou rezervy na dodavatelské závazky, které tak tvoří více než 60 % sumy celkových vykazovaných rezerv společností. V druhém zkoumaném období, tedy na konci hospodářského roku trvajících od 1.dubna 2014 do 31.března 2015, rezervy na dodavatelské závazky dosahují dokonce 78 % z celkových rezerv.

Tabulka 12: Celková výše rezerv dle německého účetního systému

	04/2013-03/2014	04/2014-03/2015	04/2015-3/2016
Rezervy na dodavatelské závazky	1 723 840 Kč	3 861 297 Kč	1 732 357 Kč
Rezervy na záruky	725 175 Kč	814 965 Kč	792 270 Kč
Rezerva na audit	170 000 Kč	170 000 Kč	170 000 Kč
Rezerva na daň. poradenství	83 000 Kč	85 000 Kč	87 000 Kč
Rezervy celkem	2 702 015 Kč	4 931 262 Kč	2 781 627 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle interních výkazů GmbH 2013-2016

Veškeré analyzované rezervní položky, které jsou podnikatelským subjektem tvořeny jsou **rezervami účetními**. Jedná se tedy o rezervy, které nejsou daňově uznatelným výdajem. Podnikem vykazované rezervy nemají tím pádem vliv na výši základu daně ani daňové povinnosti.

Tím pádem tak ke konci hospodářského roku dochází k úpravě těchto položek v rozvaze. Jedná se o tzv. Umgliederung, tedy přerozdělení, popřípadě tzv. Umbuchung, přeúčtování. Jednotlivé rezervy jsou tak v podniku účtovány proti daňově neúčinnému kontu nebo přeúčtovány na jiná konta. Posléze tak dojde k vygenerování rozvahy pro daňové účely tzv. Steuerbilanz, která již dané rezervní položky neobsahuje. Tím pádem dojde ke zprostředkování základu daně. Zjednodušeně řečeno může být základ daně vypočten jednoduchým přičtením veškerých rezervních položek k výsledku hospodaření. (Trytko, 2014)

7.2.2. Analýza rezerv dle českého účetního systému

Nyní budou rezervy vykazované podnikem GmbH analyzovány dle českého účetního systému. Obdobně jako v německém účetním systému jsou vymezené rezervy, rezervami účetními. Nemají tedy žádný vliv při stanovování výše daňové povinnosti.

Tvorba těchto rezervních položek tedy vychází z respektování zásady opatrnosti, popřípadě akruálního principu.

Výše rezerv během zkoumaných období je dle českého účetního systému zachycena v následující tabulce. Patrné je, že se zkoumané rezervy dle českého a německého účetního systému ve výši neliší. Dle českých účetních předpisů je tedy možné vymezené rezervy vytvářet, a to v plné výši.

Tabulka 13: Výše rezerv dle českého účetního systému

	04/2013-03/2014	04/2014-03/2015	04/2015-3/2016
Rezervy na dodavatelské závazky	1 723 840 Kč	3 861 297 Kč	1 732 357 Kč
Rezervy na záruky	725 175 Kč	814 965 Kč	792 270 Kč
Rezervy na audit	170 000 Kč	170 000 Kč	170 000 Kč
Rezervy na daňové poradenství	83 000 Kč	85 000 Kč	87 000 Kč
Rezervy celkem	2 702 015 Kč	4 931 262 Kč	2 781 627 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Výše rezerv tvořených dle českých účetních předpisů a německých účetních předpisů je totožná. Veškeré rezervy vykazované podnikem GmbH jsou převeditelné i do českého účetního systému.

7.2.2.1. Rezervy na opravu hmotného majetku

Mimo zmíněné rezervy je možné dle českých předpisů v podniku GmbH uplatňovat zákonné **rezervy na opravu hmotného majetku**. Podnik disponuje obráběcím strojem, u kterého musí být jednou za 3 roky vyměněna komponenta.

Na výměnu této komponenty je možné tvořit během tohoto časového horizontu rezervu, avšak musí být splněny podmínky definované zákonem o rezervách, tak aby byla zajištěna daňová uznatelnost tohoto výdaje.

V první řadě je stanovena podmínka vlastnictví hmotného majetku, která je podnikem GmbH splněna. Dále se v rámci oprav nesmí v žádném případě jednat o technické zhodnocení hmotného majetku. Do rezervy nesmí být dále zahrnuty náklady na každoroční opravy, rekonstrukce či další formy modernizace. Mimo to ještě nemůže dojít k tvorbě rezervy v rámci nákladů, které jsou důsledkem nepředvídatelné události či jiné škody tohoto typu. Veškeré výše zmíněné podmínky jsou splněny vzhledem k tomu, že jde o rezervu tvořenou na náklady spojené s výměnou komponenty stroje. Nejedná se tedy o technické zhodnocení, nýbrž jde o uvedení stroje do provozu schopného stavu. Definice opravy je tedy dodržena.

Další podmínky formulované v zákoně se týkají doby, kdy smí být rezerva na opravu hmotného majetku vykazována v účetnictví. Nejprve je předepsáno v zákoně, že hmotný majetek, kterého se rezerva na opravu týká, musí být minimálně zařazen do odpisové skupiny č. 2. Obráběcí stroj společnosti GmbH je umístěn v této skupině, čímž je podmínka naplněna. Doba tvorby rezervy musí být v rozmezí jednoho až tří zdaňovacích období.

V případě vyměňované komponenty bude rezerva tvořena tři zdaňovací období, právě proto že je životnost dané komponenty v délce tři let. Pořizovací cena komponenty je odhadována ve výši 2 255 000 Kč. Rezerva bude tvořena rovnoměrně během tří let. Výše rezervy v jednotlivých obdobích je zachycena v následující tabulce, přičemž tvorba rezervy započne na konci prvního zkoumaného hospodářského roku trvající od 1.dubna 2013 do 31.března.2014.

Tabulka 14: Výše rezervy na opravu hmotného majetku dle ČR

	04/2013-03/2014	04/2014-03/2015	04/2015-03/2016
Tvorba rezervy	752 000 Kč	752 000 Kč	752 000 Kč
Výše rezervy celkem	752 000 Kč	1 504 000 Kč	2 256 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Jak již bylo zmíněno, jedná se o daňově uznatelný výdaj. Podnikatelským subjektům je tak uložena i další povinnost v rámci tvorby rezerv na opravu hmotného majetku. Ta spočívá v uložení celé výše tvořených rezerv na opravu hmotného majetku na samostatný bankovní účet, který je tedy vyhrazen jen na účely spojené s tímto druhem rezervních položek.

7.2.3. Analýza rezerv dle IAS/IFRS

V rámci IAS/IFRS je nezbytné respektovat základní tři podmínky pro stanovení, zda se vůbec o rezervu jedná či pouze o podmíněný závazek. Tyto podmínky již byly blíže specifikovány v rámci teoretické části.

Následující tabulka zobrazuje výši jednotlivých rezerv během sledovaného období dle mezinárodních účetních standardů.

Tabulka 15: Výše rezerv dle IAS/IFRS

	04/2013-03/2014	04/2014-03/2015	04/2015-3/2016
Rezervy na dodavatelské závazky	1 723 840 Kč	3 861 297 Kč	1 732 357 Kč
Rezervy na záruky	725 175 Kč	814 965 Kč	792 270 Kč
Rezervy na audit	0 Kč	0 Kč	0 Kč
Rezervy na daňové poradenství	0 Kč	0 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Nyní bude výše jednotlivých rezervních položek blíže specifikována a osvětlena. Při analýze **rezerv na dodavatelské závazky** byla stanovena podmínka pravděpodobnosti výskytu vyšší než 50 %. Tato podmínka byla převzata do německého účetního systému a vzhledem k tomu, jsou dané rezervy převeditelné i do mezinárodního výkaznictví. Mimo to jsou i rezervy na dodavatelské závazky, které jsou dlouhodobějšího charakteru odúročeny, což také plně koresponduje s mezinárodní úpravou. Hodnoty v tabulce shrnující výši rezerv dle IAS/IFRS jsou v rámci rezerv na dodavatelské závazky totožné s úpravou v německém systému.

Rezervy na záruky jsou mezinárodním standardem IAS 37 rozeznávány. Avšak je třeba rozlišovat záruky poskytované na základě zákonné povinnosti nebo ve formě bezplatných záruk či garancí, které tak přispívají k utužování vztahů se zákazníky. V rámci uznávání rezerv na záruky, které jsou poskytovány nad rámec zákona je vyslovena podmínka, že musí být poskytnutí bezplatné záruky bezprostředně souviset se ztrátou zákazníka či poškození image společnosti. Zpravidla jsou však veškeré záruky či garance tohoto typu poskytované ze zmíněných důvodů. Vzhledem k tomu, že jde v případě podniku GmbH o rezervy na záruky a garance poskytované na základě povinnosti uložené zákonem, je výše těchto položek dle IAS/IFRS totožná s německou úpravou.

Dalšími analyzovanými rezervami jsou **rezervy na audit**. Tyto rezervy jsou však již zcela v rozporu se samotnou definicí rezerv dle IAS/IFRS. Vypořádání tohoto závazku sice souvisí s úbytkem peněžních prostředků a jeho výši je možné spolehlivě ocenit, avšak se nejedná o rozeznávaný druh rezervní položky dle IAS/IFRS. V případě auditu se spíše jedná o každoroční závazek vůči auditorské společnosti. Rezerva na audit má tedy spíše povahu opakujících se nákladů, který jsou zapříčiněny povinností dané účetní jednotky mít ověřenou účetní závěrku auditorem.

Obdobou jsou **rezervy na daňové poradenství**. Dle mezinárodních účetních standardů není možné tyto rezervy tvořit. Jde tedy také o závazek, který bude zahrnut do účetnictví v případě, kdy dojde k jeho uskutečnění. Tedy k zaúčtování dochází, v okamžiku příjmu dodavatelské faktury a k úbytku peněžních prostředků poté ve chvíli, kdy je faktura splatná.

7.3. Komparace řešení rezerv

V rámci kapitoly komparace řešení bude kladen důraz především na spojitost mezi výší rezerv a ziskem, popřípadě základem daně. Mimo to budou zprostředkovány vybrané ukazatele finanční analýzy, tak aby došlo k nastínění souvislosti mezi výší vykazovaných rezerv a zprostředkovaných ukazatelů.

Srovnání bude probíhat dle jednotlivých ukazatelů, na které má dopad změna výše rezervních položek. V první řadě bude pozornost věnována na vývoj výsledku hospodaření.

7.3.1. Dopad výše rezerv na výsledek hospodaření

Nejprve dojde ke zprostředkování výše zisku v případě tvorby rezervních položek dle českého a německého účetního systému a dle mezinárodních účetních standardů. Pro určení výše výsledku hospodaření je nutné vypočítat změnu rezervních položek mezi jednotlivými hospodářskými lety, která je při zprostředkování výše zisku odčítána.

V rámci německého účetního systému je výsledek hospodaření možné vyčíst z výkazu zisku a ztrát za dané období. Hodnoty výsledku hospodaření pro jednotlivá období jsou vyčísleny v následující tabulce.

Tabulka 16: Výše výsledku hospodaření v závislosti na rezervách

	2014	2015	2016
VH SRN	-10 361 000 Kč	3 860 000 Kč	5 571 000 Kč
VH ČR	-11 113 000 Kč	3 108 000 Kč	4 819 000 Kč
VH IAS	-10 108 000 Kč	4 113 000 Kč	5 824 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

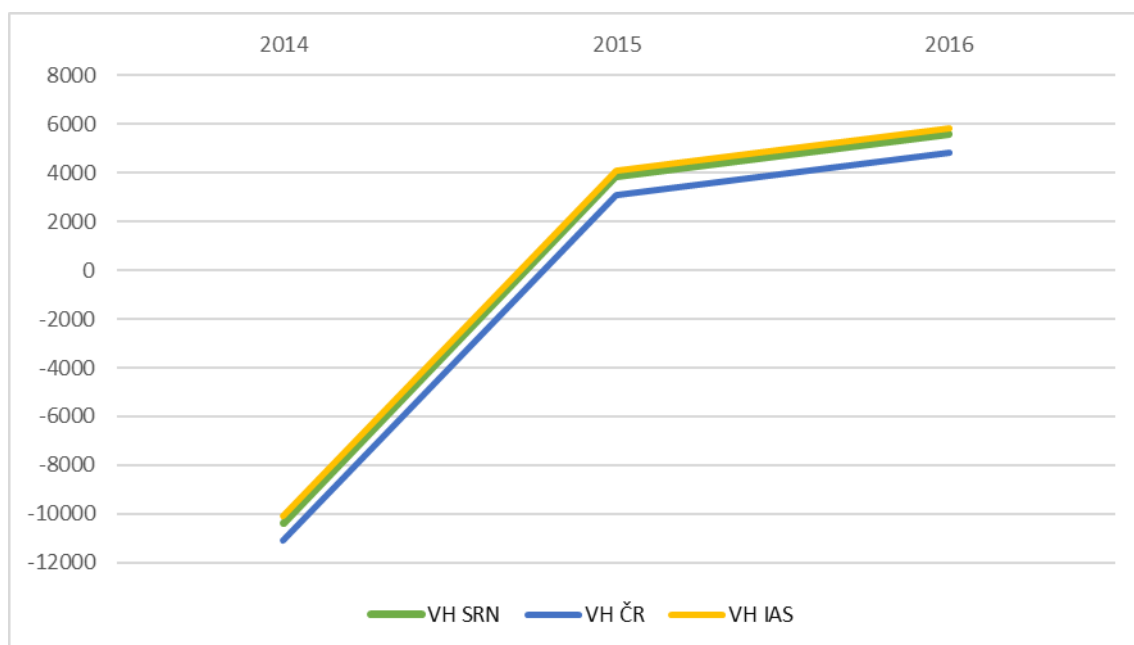
Z tabulky zcela jasně vyplývá, že dopad výše rezerv na výsledek hospodaření je, v případě srovnání mezinárodní úpravy s německou, téměř totožný. Rozdíl tvoří pouze rezervy na daňové poradenství a audit, které jsou v rámci IAS/IFRS nepřijatelné.

Tento fakt je podpořen a ilustrován následujícím grafem, kde jsou křivky zobrazující vývoj výsledku hospodaření dle německého účetního systému a dle mezinárodních standardů v úzké vazbě, tedy naléhají na sebe. V případě porovnání výše výsledku

hospodaření dle českého systému s německou úpravou, je změna markantnější. Výše zisku je tedy nižší, což je dáno zejména možností vykazovat rezervy na opravu hmotného majetku. Tvorba těchto rezervních položek je v rozporu, jak s německými zákony, tak s IAS/IFRS.

Graf 4: Vývoj výsledku hospodaření v závislosti na rezervách

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

V souvislosti s možností vykazovat danou rezervu je třeba zmínit možnost odečíst výši rezervy od základu daně. Tím pádem tak dochází ke snížení základu daně pro výpočet daně z příjmu právnických osob a posléze i daňové povinnosti. Toto snížení bude ve výši tvořené rezervy na opravu hmotného majetku, která v případě podniku GmbH činí 725 000 Kč ročně. Subjekty tak mají obrovskou výhodu oproti společnostem podnikajícím na území SRN, popřípadě podnikům, které podléhají IAS/IFRS.

Pro přiblížení významu daňové uznatelnosti rezervy na opravu hmotného majetku, je možné v rámci českého účetního systému na dani z příjmu právnických osob ušetřit zhruba 150 000 Kč v případě 20 % sazby daně z příjmu právnických osob.

Opomenuta nesmí být skutečnost, že výše rezervy na opravu hmotného majetku musí být deponována na samostatném bankovním účtu, a to do odevzdání daňového přiznání k dani z příjmu právnických osob.

V následujícím období, tedy v roce 2017, dojde k čerpání této rezervy a tím i k uskutečnění výměny komponenty. Podle výše nákladů na výměnu této komponenty bude rezerva čerpána, maximálně však do její výše. Přebytečná část rezervy bude rozpuštěna.

7.3.2. Dopad výše rezerv na ukazatele rentability

V závislosti na výši zisku dochází ke změnám hodnot ukazatelů rentability. Při vykázání nižšího zisku v závislosti na dodatečné tvorbě rezervy, tak dochází ke snížení ukazatelů rentability, a to jak rentability aktiv, vlastního kapitálu tak i tržeb.

Zprvu bude provedena analýza vývoje ukazatele ROA, tedy rentability aktiv. Hodnoty v prvním sledovaném období jsou záporné, a to především kvůli vykazované ztrátě ve výši 10 mil. Kč. I v tomto období lze však konstatovat, že výše rentability aktiv v českém účetním systému dosahuje nižší procentní sazby než v případě německého systému a IAS/IFRS, ve kterém jsou dokonce hodnoty vyšší.

Obdobný vývoj lze sledovat i v nadcházejícím období, přičemž jsou hodnoty ROA již kladné, což je podmíněné skutečností, že podnik dosahoval zisku.

Tabulka 17: Výše ROA v závislosti na rezervách

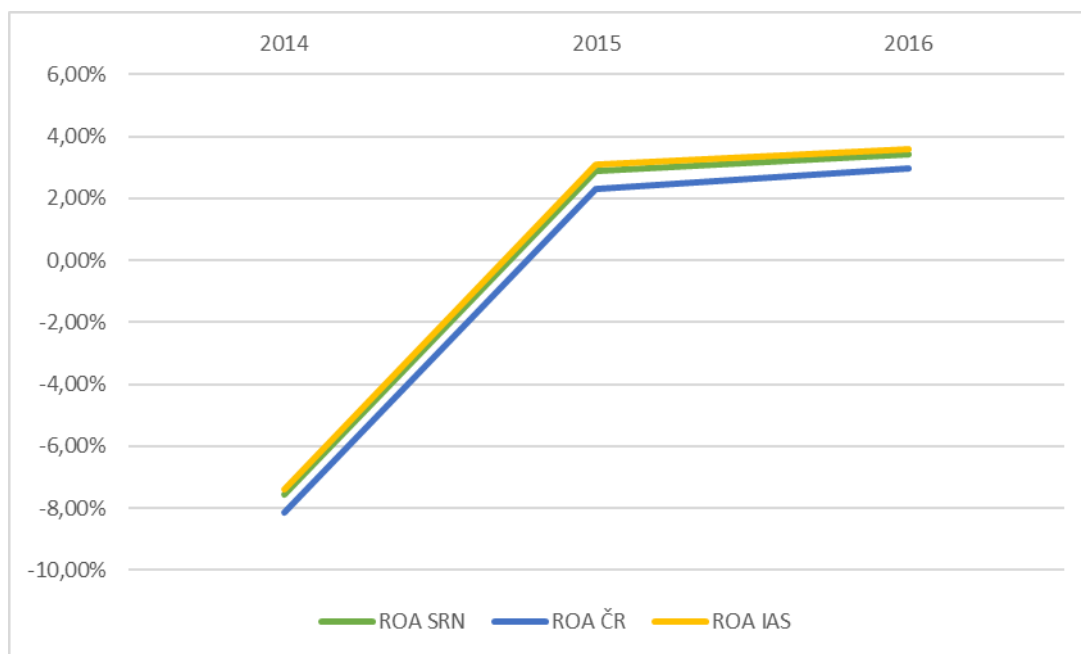
	2014	2015	2016
ROA SRN	-7,58 %	2,88 %	3,44 %
ROA ČR	-8,13 %	2,32 %	2,97 %
ROA IAS	-7,39 %	3,07 %	3,59 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Zejména kvůli lepší ilustraci efektů rozdílné úpravy rezerv byl zkonstruován následující graf, který je vlastně obdobou předchozího grafu zachycujícího dopad výše rezerv na výsledek hospodaření dle národních účetních předpisů a dle IAS/IFRS.

Je tedy zřejmé, že nižší zisk v důsledku tvorby rezervy na opravu hmotného majetku zapříčiní snížení rentability aktiv oproti německému účetnímu systému. Při respektování mezinárodních účetních výkazů naopak dochází k vykazování vyššího zisku, což má právě pozitivní vliv na ukazatele rentability aktiv.

Graf 5: Vývoj ROA v závislosti na rezervách

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Dalším sledovaným ukazatelem je rentabilita vlastního kapitálu. Tento ukazatel je velmi důležitý především pro akcionáře, jak stávající, tak budoucí.

Situace je obdobná jako v případě rentability aktiv. Při použití českých účetních předpisů tedy dochází ke snížení ukazatelů rentability. V případě, že tak dojde například ke komparaci rentability vlastního kapitálu v roce 2016 dle české a mezinárodní úpravy rezerv, je rozdíl tohoto ukazatele ve výši 1,14 %. Znamená to, že vložený kapitál do podniku GmbH účtující dle IAS/IFRS má vyšší výnosnost než stejná výše vloženého kapitálu v případě, kdy se společnost řídí českými účetními předpisy, a to o celých 1,14 %.

Tabulka 18: Výše ROE v závislosti na rezervách

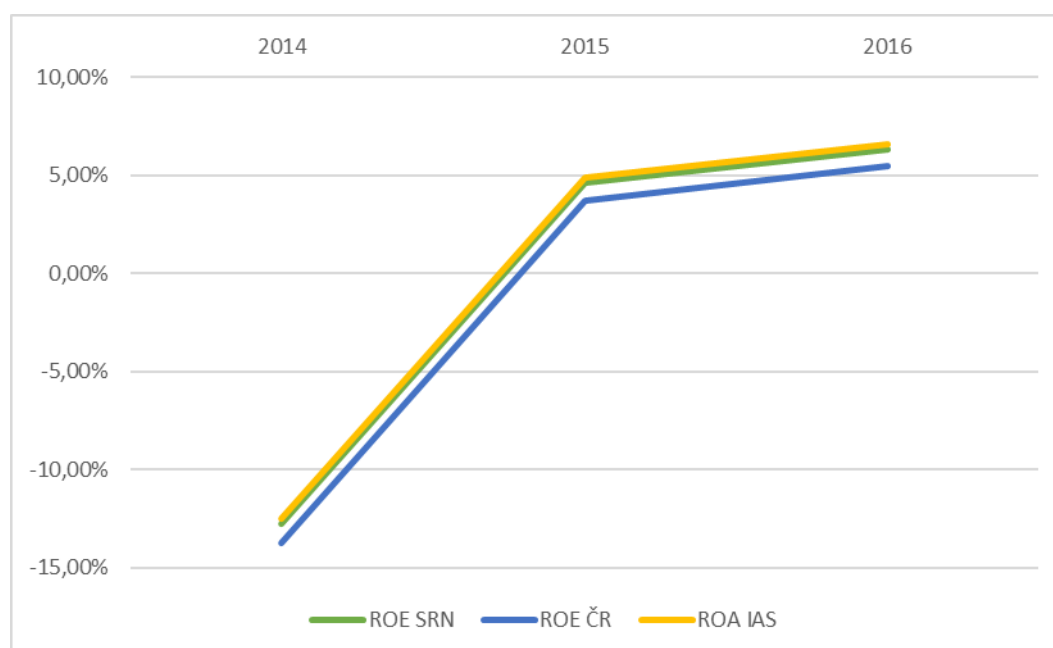
	2014	2015	2016
ROE SRN	-12,79 %	4,61 %	6,30 %
ROE ČR	-13,72 %	3,71 %	5,45 %
ROA IAS	-12,48 %	4,91 %	6,59 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Na základě tabulky došlo ke grafickému vyobrazení vývoje hodnot v čase. Závěr je stejný jako v případě porovnávání hodnot rentability aktiv. Hodnoty rentability vlastního kapitálu jsou pro podnik příznivější, pokud při účtování o rezervách postupuje podnik dle mezinárodních účetních standardů.

V případě, že se podnik řídí německými účetními předpisy jsou hodnoty ROE nižší oproti IAS/IFRS. Tato změna však není významná. Naopak v případě české úpravy jsou rozdíly značné viz graf.

Graf 6: Vývoj ROE v závislosti na rezervách

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Posledním zkoumaným ukazatelem rentability je ukazatel ROS, tedy rentabilita tržeb. Při analýze hodnot v čase a dle jednotlivých účetních systémů, je zřetelný stejný vývoj jako v případě ROE, ROA.

Tabulka 19: Výše ROS v závislosti na rezervách

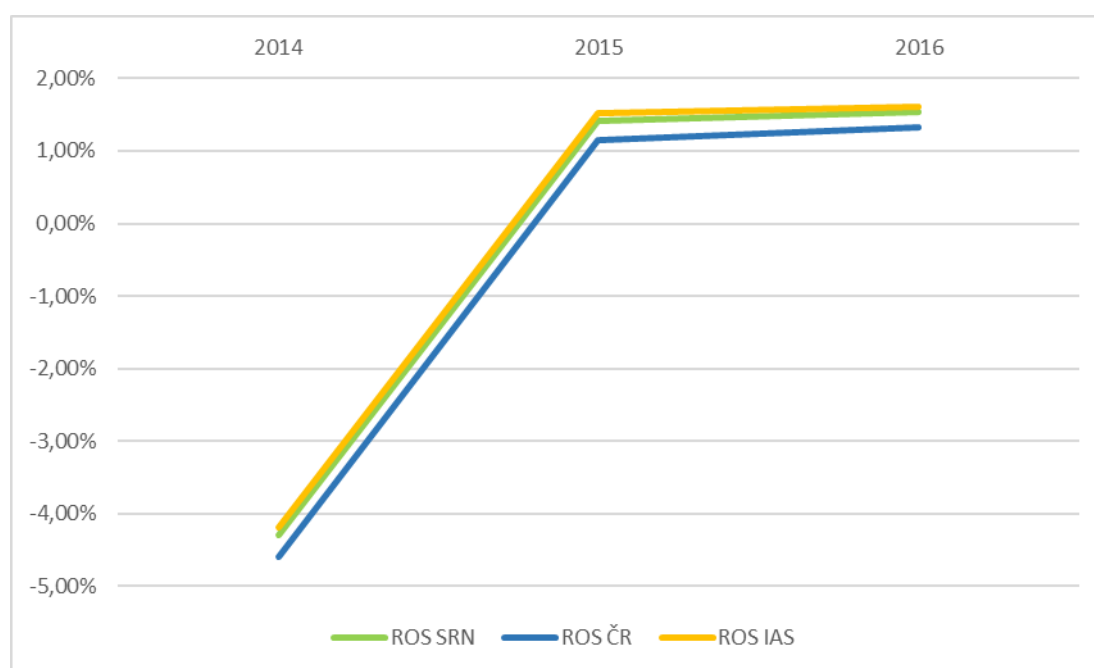
	2014	2015	2016
ROS SRN	-4,29 %	1,42 %	1,53 %
ROS ČR	-4,60 %	1,14 %	1,32 %
ROS IAS	-4,18 %	1,51 %	1,60 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Výše rentability tržeb v německém a mezinárodním účetním systému je téměř totožná. Při komparaci výsledků s českým systémem, jsou hodnoty ROS podstatně nižší, což je dáno nižším ziskem v důsledku možnosti vykazovat rezervy na opravu hmotného majetku.

Paralelně k předešlému příkladu je i v rámci ukazatele ROS k dispozici graf, který podporuje zaujaté stanovisko k dané problematice.

Graf 7: Vývoj ROS v závislosti na rezervách

Zdroj: vlastní zpracování, 2017

Souhrnně lze tedy konstatovat, že při použití mezinárodních účetních standardů jsou hodnoty ukazatelů rentability vyšší než v případě německého použití rezerv. Je to dáno tím, že nejsou některé druhy rezerv dle IAS/IFRS uznávány.

Tato změna však není tak výrazná v porovnání s výší ukazatelů dle českého účetního systému, které jsou nižší v důsledku vyšší tvorby rezervy, která zahrnuje rezervu na opravu hmotného majetku.

Používání IAS/IFRS může do jisté míry zprostředkovávat lepší informace ohledně výše rentability podniku akcionářům či dalším zainteresovaným osobám. Tento závěr je tedy pozitivní nejen pro samotné akcionáře, ale i pro podniky, pro který tím pádem může být jednodušší získávat nový kapitál a zajistit svou pozici na trhu.

8. Závěr

Rezervy hrají v účetních systémech důležitou roli. V účetních předpisech jsou tak detailně vymezeny včetně podmínek pro jejich tvorbu, čerpání, rozpouštění či oceňování. Důležitost rezerv je dále také podpořena existencí samostatného mezinárodního standardu, kterým je IAS 37.

Užívání rezerv v účetnictví vychází především z respektování zásady opatrnosti, která je definována jak v českém, tak i v německém účetním systému. V rámci mezinárodních účetních standardů jsou položky rezerv dány především aktuálním principem, tedy časového rozlišení transakcí v době, kdy nastaly.

Položky rezerv tak mohou podniku v nepříznivých obdobích či při nepříhodném vývoji některých závazků pomoci překonat toto období. Mimo jiné tedy nedochází k výkyvům ve vykazovaném zisku, což je opět příznivé pro vlastníky, popřípadě pro akcionáře společnosti.

Hlavním účelem předložené diplomové práce byla komparace jednotlivých účetních předpisů upravujících rezervy a analýza nejpodstatnějších rozdílů na příkladu podnikatelského subjektu.

Došlo tedy k vyčíslení vykazovaných rezerv podniku GmbH, který vede účetnictví dle platných německých účetních standardů. Následně byly tyto rezervy překlomeny do českého účetního systému, a i do mezinárodních účetních standardů. Provedená komparace byla zaměřena zejména na výši jednotlivých druhů rezerv, výsledku hospodaření a na ukazatele rentability aktiv, vlastního kapitálu a tržeb.

Nejpodstatnějším zjištěným rozdílem mezi jednotlivými úpravami rezerv jsou rezervy na opravu hmotného majetku, které je možné vykazovat dle českého účetního systému. Obdobný typ rezerv bylo možné tvořit i dle německých předpisů, až do roku 2009, kdy vstoupil v účinnost BilMoG. Tento zákon modernizoval stávající předpisy a uložil podnikatelským subjektům povinnost implementovat některé předpisy z IAS/IFRS do národní regulace.

Je tedy možné konstatovat, že německá regulace rezerv je blíže k mezinárodní úpravě než úprava česká. Tvrzení je podpořeno i skutečností, že v SRN je větší koncentrace podniků s veřejným úpisem akcií.

Rezervy na opravu hmotného majetku jsou tedy i dle IAS/IFRS nepřipustné, vzhledem k tomu, že odporují samotné definice rezerv. V rámci mezinárodního účetnictví je v případě výměny komponenty stroje, jako v demonstrovaném příkladu, možno využít komponentního odpisování. Tento typ odpisování je možný i v českém a německém účetním systému a funguje do jisté míry na podobném principu jako rezerva na opravu hmotného majetku. Dochází k rozložení nákladů spojených na koupi nové komponenty, popř. součástky či dílu během delšího časového období.

Účinky možnosti tvorby rezervy na opravu hmotného majetku byly patrné i při komparaci výše zisku a ukazatelů rentability. Zisk dle českých účetních předpisů je zpravidla nižší než v dalších sledovaných účetních systémech. Vzhledem k tomu jsou ukazatele rentability nižší, což je nepříznivé zejména pro vlastníky.

Neopomenutelnou výhodou položky rezervy na opravu hmotného majetku je daňová uznatelnost. Jedná se tedy o daňově uznatelný výdaj, a tak dochází ke snížení základu daně o výši rezervy. Výsledná daňová povinnost je tedy nižší.

Při komparaci sledovaných ukazatelů v rámci německé a mezinárodní úpravy dochází k opačnému vývoji než v případě českého účetního systému. Suma vykazovaných rezerv dle IAS/IFRS je nižší, vzhledem k tomu, že některé rezervy nejsou standardem uznávány. O tyto položky je náležitě zvýšen hospodářský výsledek a tím pádem dojde i k růstu ukazatelů rentability. Pro společnost se jedná o kladný růst, který může být akcionářům či jiným vlastníkům dále prezentován.

Vývoj rezervy na opravu hmotného majetku je však nepříznivý. Vzhledem k neustálé harmonizace účetních předpisů, tak s velkou pravděpodobností dojde ke zrušení této položky stejně, jako tomu bylo učiněno v roce 2009 v Spolkové republice Německo.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Maximální doba na tvorbu rezerv na opravu DHM	15
Tabulka 2: Účtování rezervy na opravu hmotného majetku	18
Tabulka 3: Druhy rezerv dle § 249 HGB.....	21
Tabulka 4: Komparační tabulka rezerv dle IAS 12, IAS 19	40
Tabulka 5: Komparační tabulka úpravy rezerv na restrukturalizace	41
Tabulka 6: Komparační tabulka rezerv na poskytované záruky	42
Tabulka 7: Komparační tabulka rezerv na rizika.....	44
Tabulka 8: Komparační tabulka typů rezerv na vypořádání budoucích nákladů.....	45
Tabulka 9: Shrnutí rozdílů v úpravě rezerv	50
Tabulka 10: Stanovení výše rezerv na dodavatelské závazky	56
Tabulka 11: Stanovení výše rezerv na poskytované záruky	57
Tabulka 12: Celková výše rezerv dle německého účetního systému.....	58
Tabulka 13: Výše rezerv dle českého účetního systému	59
Tabulka 14: Výše rezervy na opravu hmotného majetku dle ČR.....	61
Tabulka 15: Výše rezerv dle IAS/IFRS	61
Tabulka 16: Výše výsledku hospodaření v závislosti na rezervách.....	63
Tabulka 17: Výše ROA v závislosti na rezervách	65
Tabulka 18: Výše ROE v závislosti na rezervách.....	67
Tabulka 19: Výše ROS v závislosti na rezervách.....	68

Seznam obrázků

Obrázek 1: Rezerva v čase	20
Obrázek 2: Diagram pro určení rezerv a podmíněných závazků	32

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj bilanční sumy	52
Graf 2: Vývoj výsledku hospodaření	53
Graf 3: Vývoj počtu zaměstnanců	54
Graf 4: Vývoj výsledku hospodaření v závislosti na rezervách.....	64
Graf 5: Vývoj ROA v závislosti na rezervách	66
Graf 6: Vývoj ROE v závislosti na rezervách.....	67
Graf 7: Vývoj ROS v závislosti na rezervách.....	68

Seznam použitých zkratk

AO – Daňový řád

BilMoG - Zákon o modernizaci účetnictví

ČÚS - Český účetní standard

EAT – zisk po zdanění

EBIT – zisk před úroky a zdaněním

EStG - Zákon o dani z příjmu

GmbH - Společnost s ručením omezeným

HGB - Obchodní zákoník

IAS - Mezinárodní účetní standardy

IFRS - Mezinárodní standardy účetního výkaznictví

p-st – pravděpodobnost

ROA – rentability aktiv

ROE – rentability vlastního kapitálu

ROS – rentabilita tržeb

új – účetní jednotka

ZoÚ – Zákon o účetnictví

Seznam použité literatury

Monografie

BINGER, Marc. *Der Ansatz von Rückstellungen nach HGB und IFRS im Vergleich*. 1.vyd. Wiesbaden: Gabler, 2009. ISBN: 978-3-8349-1763-8.

ČUNDERLÍKOVÁ, Eva, VON SICHERER, Klaus. *E-Bilanz: Theoretische Fundamente und praktische Anwendung*. 1.vyd. Wiesbaden: Springer, 2017..ISBN: 978-3-658-15663-3.

DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví a finančníctví podle mezinárodních účetních standardů*. 1.vyd. Brno: Albatros Media, 2014. ISBN: 978-80-265-0149-7.

FICBAUER, Jiří, FICBAUER, David. *Mezinárodní účetní standardy a daňové systémy*. 4.vyd. Ostrava: Key publishing s.r.o., 2011. ISBN: 978-80-7418-104-7.

HAAS, Ingeborg. *Rückstellungen: Steuerrecht, Handelsrecht und IAS/IFRS*. 1.vyd. Wiesbaden: Gabler Verlag, 2011. ISBN: 978-3-8349-2273-1.

KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. 3.vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017. ISBN:978-80-7380-646-0.

KEITZ, Isabel. *Praxis der IASB Rechnungslegung*.1.vyd. Stuttgart: Schäffer-Poeschel Verlag, 2003. ISBN: 978-3-791-02062-4.

KOVANICOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví*. 5.vyd. Praha: Bova Polygon, 2005. ISBN: 80-7273-129-7.

LEIBFRIED, Peter, WEBER, Ingo. *Bilanzierung nach IAS/IFRS*. 1.vyd. Wiesbaden: Gabler Verlag, 2003. ISBN: 978-3-409-12473-7

MLÁDEK, Robert. *Postupy účtování podle IFRS; IFRS Policies and Procedures*. 1.vyd. Příbram: Leges, 2009. ISBN: 978-80-87212-13-4.

PIEPER, Gereon. *Bilanzierung von Pensionsrückstellungen nach BilMoG unter Berücksichtigung der eingeräumten Übergangsregelungen*. 1.vyd. Köln: Eul, 2010. ISBN: 978-3-89936-973-1.

PROKŮPKOVÁ, Danuše a SVOBODA, Michal. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. 1.vyd.Praha : Wolters Kluwer, 2014. ISBN: 978-80-7478-522-1.

WÜNSCHE, Benedikt. *Verbindlichkeitsrückstellung im IFRS-Abschluss*. 1.vyd. Münster: IDW Verlag, 2009. ISBN: 978-3-80211-384-0.

Použité zákony

HEFERMEHL, Wolfgang. *Handelsgesetzbuch*. 60.vyd. München: Deutscher Taschenbuch Verlag, 2016. ISBN: 978-3-423-05002-9

Beck Texte: *Steuergesetze: Abgabenordnung, Bewertungsgesetz, Einkommensteuer einschließlich Nebenbestimmungen*. 17.Auflage. dtv Verlagsgesellschaft, 2017. ISBN: 978-3-423-05765-3

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví včetně provádějících vyhlášek

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

Články a příspěvky z odborných časopisů

BULLA, Miroslav. ČÚS č. 004; ČÚS č.005. *Účetnictví v praxi*. Praha: Wolters Kluwer, 2008, (6), ISSN: 1211-7307

CARDOVÁ, Zdenka. Rezervy a opravné položky. *Účetnictví v praxi*. Praha: Wolters Kluwer, 2011, (5), ISSN: 1211-7307

DĚRGL, Martin. Rezervy v účetnictví a daních. *Daně a právo v praxi*. Praha: Wolters Kluwer 2014, (7-8.), ISSN: 1211-7293

DĚRGL, Martin . Účetní versus daňové rezervy. *Účetnictví v praxi*. Praha: Wolters Kluwer, 2011, (9), ISSN:1211-7307.

DĚRGL, Martin. Komponentní odpisování. *Účetnictví v praxi*. Praha: Wolters Kluwer, 2010, (4) ISSN:1211-7307.

DĚRGL, Martin. Rezervy na opravu. *Daně a právo v praxi*. Praha: Wolters Kluwer. 2009, (7), ISSN: 1211-7293.

DVOŘÁKOVÁ, Dana. IFRS a jejich aplikace v zemědělství. *Účetnictví v zemědělství*. Praha: Wolters Kluwer. 2013, (2), ISSN: 1211-7293.

KOŘÍNEK, Miloš. Rezervy na pěstební činnost a odbahnění rybníka *Účetnictví v zemědělství*. Praha: Wolters Kluwer, 2011 (9), ISSN: 1211-7293.

LIŠKAŘOVÁ, Eva. Přemluva k vzoru přílohy v účetní závěrce. místo neznámé : Výbor pro účetní výkaznictví KA ČR, [online] 2014. Dostupné z: www.kacr.cz

PETERSEN, Karl a ZWIRNEN, Christian. Rechnungslegung und Prüfung im Umbruch: Überblick über das neue deutsche Bilanzrecht. *Zeitschrift für internationale und kapitalmarktorientierte Rechnungslegung*. 2009, (5), ISSN:1617-8084

PILAŘOVÁ, Ivana. Účetní a zákonné rezervy. *Daně a právo v praxi*. . Praha: Wolters Kluwer, 2011, (12), ISSN: 1211-7293

TRYTKO, David. 2014. Český pohled na implementaci IFRS do německých účetních předpisů. *Český účetní a finanční časopis*. 2014, (4), ISSN:

VANČUROVÁ, Pavlína. Tvorba a rozpuštění rezerv - daňový pohled. *Účetnictví v praxi*. Praha: Wolters Kluwer, 2013, (2) ISSN:1211-7307.

Internetové zdroje

AZ Data. Rezervy [Online]. 2009. [cit. 10.11.2016]. Dostupné z: <http://www.az-data.cz/clanky/rezervy>

Betriebliche Altersvorsorge 24,. *Betriebliche Altersvorsorge 24* [Online]. 2017. [cit. 16.3.2017]. Dostupné z: <http://www.betriebliche-altersvorsorge24.info/pensionszusage/>

BEDRUNKOVÁ, Klára. *Rezervy na opravu hmotného majetku*. Schaffer & Partner. [Online]. 2015. [cit. 9.3.2017]. Dostupné z: <http://www.schaffer-partner.cz/cs/aktualita/2612-rezerva-na-opravy-hmotneho-majetku>

DENNERLEIN, Brigitta., Rückstellungen. *Gabler Wirtschaftslexikon* [Online]. 2017. [cit 18.03.2017]. Dostupné z: <http://wirtschaftslexikon.gabler.de/Definition/rueckstellung.html>

Deloitte. *Účetní novinky*. [Online] 2016. [cit. 16.03.2017] Dostupné z:
https://edu.deloitte.cz/Upload/Newsletters/accounting/2016/Accounting_news_cz_1611.pdf

Esche Schümann Commichau. Handelsrechtliche Bildung von Rückstellungen. compact III [Online]. 2009. [citace: 17.3.2017.]. Dostupné z:
<https://www.esche.de/publikationen/compact-2009/compact-iii2009/handelsrechtliche-bildung-von-rueckstellungen-fuer-restrukturierungsmassnahmen/>

Fučík & partneři. Rezervy 2.část. [Online]. 2015.[cit. 10.03.2017]. Dostupné z:
<http://www.fucik.cz/publikace/rezervy-2-cast/?categoryId=audit-a-ucetni-poradenstvi>

GLÜCK, O., Kulanrückstellungen nach Handelsrecht. *das FiBu Wissen*. [Online]. 2014. [cit. 17.03.2017]. Dostupné z:
<https://www.dashoefor.de/dasfibuwissen/Kulanzr%C3%BCckstellungen-nach-Handelsrecht.html>

GLÜCK , O., Kulanrückstellungen nach IFRS. *das FiBu Wissen*. [Online]. 2014. [cit. 17.03.2017]. Dostupné z:
<https://www.dashoefor.de/dasfibuwissen/kulanzr%C3%BCckstellungen-ifrs.html?src=1>

Haufe online Redaktion,. Drohverlustrückstellungen *Haufe*. [Online]. 2015 [cit. 16.03.2017]. Dostupné z: https://www.haufe.de/finance/jahresabschluss-bilanzierung/drohverlustrueckstellung/drohverlustrueckstellung_188_290846.html.

IFRS Foundation. *IFRS Training Material for the IFRS for SMEs*. . [Online] 2009 [cit. 4.12.2016]. Dostupné z: <http://www.ifrs.org/IFRS-for-SMEs/Pages/Training-Modules.aspx>

JEHLIČKOVÁ, Věra., Novela zákona o rezervách. *Daně i účetnictví od profesionálů*. [Online] 2015. [cit. 16.3.2017]. Dostupné z: http://www.daneiucto.cz/news/novela-zakona-rezervach-od-1-1-2016/?utm_source=copy&utm_medium=paste&utm_campaign=copypaste&utm_content=http%3A%2F%2Fwww.daneiucto.cz%2Fnews%2Fnovela-zakona-rezervach-od-1-1-2016%2F

KOHS, Christiane. *Wesentliche Bilanzierungsunterschiede zwischen HGB und IFRS dargestellt anhand von Fallbeispielen*. [Online]. 2014. [citace: 17.3.2017.]. Dostupné z: https://www.boeckler.de/pdf/mbf_ifrs_hgb_kapitel14.pdf.

MÜLLEROVÁ, Libuše., Rezerva na splatnou daň. *účetní-portál.cz*. [Online]. 2011.[cit. 17.03.2017]. Dostupné z: <http://www.ucetni-portal.cz/rezerva-na-splatnou-dan-7-n.html>

PKF, Rückstellungen nach dem BilMoG. *PKF FASSELT SCHLAGE*. [Online]. 2017. [cit.16.03.2017]. Dostupné z: https://www.pkf-fasselt.de/media/public/db/media/100/2010/01/314/pkf10-spezial_bilmog_fs_06-10_web.pdf

PwC. Kapesní průvodce IFRS a rozdíly proti českému účetnictví 2012. [Online] 2013. [cit. 4.11.2016]. Dostupné z: www.pwc.com/cz

RADEVIC, Darko, KOLEV, Zhivko. Unterschiede zwischen Handels- und Steuerbilanz. *Haufe* [Online]. 2015. [cit. 4.11.2016]. Dostupné z: https://www.haufe.de/finance/jahresabschluss-bilanzierung/tax-accounting-integrierte-steuerbuchfuehrung-im-mittelstand/unterschiede-zwischen-handels-und-steuerbilanz_188_296910.html

Rechnungswesen Office, Rückstellungen. *Haufe*. [Online] 2017. [cit. 16.03.2017]. Dostupné z: https://www.haufe.de/finance/rechnungswesen-office/steuerrueckstellung_idesk_PI337_HI2698726.html

SFBA. Pensionszusage. *SFBA Aktiengesellschaft: Ihre Servicegesellschaft für innovative Rückdeckungsvarianten*. [Online]. 2017. [cit. 16.03.2017]. Dostupné z: <http://www.sfba-ag.de/pensionszusage-informationen.htm>

Wirtschaftslexikon. Aufwandsrückstellungen. *Wirtschaftslexikon 24*. [Online]. 2015. [cit. 16.3.2017]. Dostupné z: <http://www.wirtschaftslexikon24.com/e/aufwandsr%C3%BCckstellung/aufwandsr%C3%BCckstellung.htm>

Welt der BWL. Rückstellungen. [Online]. 2017. [cit. 16.12.2016]. Dostupné z: <http://www.welt-der-bwl.de/R%C3%BCckstellungen>

WERNER, Anna. Übereinstimmungen und Unterschiede zwischen Handels- und Steuerbilanz nach BilMoG. *RECHNUNGSWESEN-Portal.de*. [Online] 2016 [cit. 16.03.2017]. Dostupné z: <https://www.rechnungswesen-portal.de/Fachinfo/Grundlagen/Uebereinstimmungen-und-Unterschiede-zwischen-Handels-und-Steuerbilanz-nach-BilMoG.html>

WITTLINGER, Jürgen. K.,. Neue Abzinsungsregeln für Pensionsrückstellungen. *Haufe*. [Online] 2016 [cit. 4.11.2016]. Dostupné z: https://www.haufe.de/steuern/gesetzgebung-politik/pensionsrueckstellungen-neue-abzinsungsregelungen_168_340688.html

Seznam příloh

Příloha I. – vybrané účty české účetní osnova

Příloha II – finanční analýza 2013-2016

Příloha I. – vybrané účty česká účetní osnovy

3. Účtová třída – zúčtovací vztahy (A+P)

321 - Dodavatelé – závazky z obchodních vztahů P

343 - DPH – Daň z přidané hodnoty A+P

358 - Pohledávky za účastníky sdružení A

4. Účtová třída – kapitálové účty a dlouhodobé závazky (P)

451 - Rezervy podle zvláštních právních předpisů P

452 - Rezerva na důchody a podobné závazky P

453 - Rezerva na daň z příjmů P

459 - Ostatní rezervy P

5. Účtová třída – Náklady

522 - Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti N-DU

552 - Tvorba a zúčtování rezerv podle zvláštních právních předpisů N-DU

554 - Tvorba a zúčtování ostatních rezerv N-DN

Příloha II

Finanční analýza podniku

V rámci této kapitoly bude provedena stručná finanční analýza, která bude obsahovat základní ukazatele rentability, likvidity, aktivity a v poslední řadě zadluženosti. Pro zpracování finanční analýzy byly použité účetní výkazy z třech předešlých hospodářských let. Finanční analýza je zpracována dle převzatých vzorců od Kalouda, 2017.

Analýza rentability podniku GmbH je provedena pomocí ukazatelů rentability aktiv (ROA), rentability vlastního kapitálu (ROE) a rentability tržeb (ROS).

$$ROA = \frac{EBIT}{AKTIVA} * 100$$

$$ROE = \frac{EAT}{Vlastní\ kapitál} * 100$$

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} * 100$$

Z následující tabulky je patrné, že v roce 2013 byla rentabilita aktiv, vlastního kapitálu i tržeb záporná. Právě v roce 2013 podnik vykazoval ztrátu, což je důvodem záporných hodnot těchto ukazatelů. V následující letech však došlo k růstu zisku společnosti, což se potvrzuje i v rámci zvýšení hodnot ukazatelů rentability.

Tabulka1: Ukazatelé rentability 2013-2016

	04/2013 - 03/2014	04/2014 - 03/2015	04/2015-03/2016
ROA	-7,6 %	2,9 %	3,4 %
ROE	-12,8 %	4,6 %	6,3 %
ROS	-4,3 %	1,4 %	1,5 %

Zdroj: účetní výkazy podniku GmbH 2013-2016

Dalšími zkoumanou charakteristikou je **likvidita**. Pro zkoumaná tři období jsou vypočteny hodnoty pro běžnou, pohotovou a okamžitou likviditu. Optimální hodnoty se pohybují v rozmezí 1,5 – 2,5 pro ukazatele běžné likvidity, v rozmezí 0,7-1,2 pro pohotovou likviditu a mezi 0,2 až 0,5 pro likviditu okamžitou.

$$\text{běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{(\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby})}{\text{krátkodobé závazky}}$$

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{peněžní prostředky}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Vypočtené hodnoty podniku GmbH zachycené v následující tabulce jsou však nižší, než je stanovené optimum definované v literatuře. Pro společnost však neplyne žádné nebezpečí z důvodu nedostatku finančních prostředků.

Mimo to je možné sledovat pozitivní tendenci v rámci vývoje ukazatelů běžné, pohotové, a i okamžité likvidity. Tento vývoj lze predikovat i v budoucnu. Lze konstatovat, že hodnoty likvidity v posledním sledovaném období dosahují hranice optimální úrovně.

Tabulka 20: Ukazatelé likvidity 2013-2016

Ukazatele likvidity	04/2013 - 03/2014	04/2014 - 03/2015	04/2015-03/2016
Běžná likvidita	1,07	1,31	1,28
Pohotová likvidita	0,26	0,32	0,60
Okamžitá likvidita	0,02	0,01	0,40

Zdroj: účetní výkazy podniku GmbH 2013-2016

Dalšími základními ukazateli v rámci prováděné finanční analýzy jsou **ukazatelé zadluženosti**. Vybrány jsou následující ukazatele: celková zadluženost, míra zadluženosti a úrokové krytí.

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

$$\text{míra zadluženosti} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}}$$

$$\text{úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}}$$

Následující tabulka zobrazuje hodnoty jednotlivých ukazatelů.

Tabulka 3: Ukazatelé zadluženosti 2013-2016

Ukazatelé zadluženosti	04/2013 - 03/2014	04/2014 - 03/2015	04/2015-03/2016
Celková zadluženost	41 %	37 %	45 %
Míra zadluženosti	0,69	0,60	0,83
Úrokové krytí	-222,56	31,19	66

Zdroj: účetní výkazy podniku GmbH 2013-2016

Celková zadluženost je pod 50 %, což je pozitivní charakteristika především pro investory. Podnik tedy vykazuje zadlužení mezi 37 % a 45 % mezi lety 2013 až 2016. Oproti tomu, míra zadluženosti ukazuje poměr cizích zdrojů a vlastního kapitálu. Hraniční hodnota tohoto ukazatele je 1,5. V případě sledovaného podnikatelského subjektu GmbH je míra zadluženosti v mezi. Nejvyšší hodnota je na konci hospodářského roku od 1.dubna 2015 od 31.března 2016 a to ve výši 0,83, což je stále ještě v normě. Neměl by tedy být problém získat cizí kapitál v případě potřeby podniku.

Úrokové krytí vyjadřuje, kolikrát jsou nákladové úroky kryty EBIT, pro účely této práce tedy provozního výsledku hospodaření. V roce 2013 je ukazatel negativní, a to především kvůli vykazované ztrátě podniku. V následujících letech je dosahována kladných hodnot. Úroky jsou kryty dostatečným množstvím kapitálu.

Posledními zkoumanými ukazateli v rámci prováděné finanční analýzy jsou **ukazatelé aktivity**. V daných ukazatelích jsou obsaženy informace o hospodaření podniku s jeho aktivy a o efektivnosti hospodaření s nimi.

$$\text{obrat aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva}}$$

$$\text{doba obratu zásob} = \frac{\text{zásoby}}{\text{tržby}} * 365$$

$$\text{obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

$$\text{doba obratu pohledávek} = \frac{\text{pohledávky}}{\text{tržby}} * 365$$

$$\text{doba obratu závazků} = \frac{\text{závazky}}{\text{tržby}} * 365$$

V následující tabulce jsou vyobrazeny hodnoty jednotlivých ukazatelů aktivity během sledovaného časového horizontu.

Tabulka 4: Ukazatelé aktivity 2013-2016

Ukazatelé aktivity	04/2013-03/2014	04/2014-03/2015	04/2015-3/2016
Obrat aktiv	0,55	0,5	0,44
Doba obratu zásob	50 dní	47 dní	40 dní
Obrat zásob	7,34	7,74	9,27
Doba obratu pohledávek	15 dní	15 dní	12 dní
Doba obratu závazků	80 dní	66 dní	71 dní

Zdroj: účetní výkazy podniku GmbH 2013-2015

Během sledované periody došlo ke snížení doby obratu zásob, což poukazuje na pozitivní vývoj výše zásob. V případě, kdy dojde ke komparaci doby obratu pohledávek a závazků, měla by doba obratu závazku vykazovat vyšší hodnotu než doba obratu pohledávek. V případě podniku GmbH. je doba obratu pohledávek ve všech sledovaných obdobích nižší než doba obratu závazků. V druhém sledovaném období je připadá 12 dní na obrat pohledávek a 71 dní na obrat závazků.

Abstrakt

ŠUGAROVÁ, Kateřina. *Rezervy v německém účetním systému v porovnání s českými předpisy a IAS/IFRS*. Plzeň, 2017. 82 s. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: rezervy, IAS/IFRS, účetní systém, mezinárodní srovnání

Diplomová práce na téma *Rezervy v německém účetním systému v porovnání s českou legislativou a IAS/IFRS* je rozdělena na dvě části. V první části jsou analyzovány rezervní položky dle jednotlivých účetních předpisů, a to z hlediska jednotlivých druhů, způsobu tvorby, čerpání a oceňování. V další části práce je charakterizován podnikatelský subjekt působící na území SRN. Rezervy vykazované danou společností jsou stanoveny na základě německých platných předpisů a následně jsou tyto rezervy překlopeny do českého účetního systému a i do IAS/IFRS. Na závěr práce je shrnuta problematika rezerv včetně nejpodstatnějších rozdílů mezi národními účetními předpisy a mezinárodním účetním standardem IAS 37.

Abstract

SUGAROVA, Katerina. *Provisions in the German accounting system on comparison with Czech regulation and IAS/IFRS*. Pilsen, 2017. 82 p. Master Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: provision, IAS/IFRS, accounting system, international comparison

The Master Thesis „Reserves in the German accounting system on comparison with Czech regulation and IAS/IFRS“ is divided into two parts. The first part focuses on analysis of reserves, according to particular accounting regulations, in case of type of provision, use of provision or its valuation. In the next part of the master thesis there is the company introduced, which is based in Germany. Its provisions are analysed and after that transported to Czech accounting system and to the international system as well. Finally, the most significant differences are summarized between the national regulation and the international accounting standard IAS 37.